

**T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DEKİ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
MÜZİK TARİHİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ
DERSİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
BURÇİN UÇANER**

ANKARA-2007

**T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DEKİ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
MÜZİK TARİHİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ
DERSİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
BURÇİN UÇANER**

**Danışman
Yrd. Doç. Ferda ÖZTÜRK**

ANKARA-2007

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

Burçin UÇANER'e ait "T¼rkiye'deki M¼zik Eğitimi Anabilim Dallarında M¼zik Tarihi Öğretim Elemanlarının Dersin İşlenişine İlişkin Görüşleri" adlı çalışma, j¼rimiz tarafından G¼zel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı M¼zik Öğretmenliği Bilim Dalında Y¼KSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Nezihe ŞENT¼RK

.....

¼ye :Yrd. Doç. Ferda ÖZT¼RK

.....

¼ye :Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞEREN

.....

ÖNSÖZ

Günümüzün hızla gelişen teknolojisi eğitime de yansımaktadır. Nitelikli bir eğitim için teknoloji çağına ayak uydurmak, kalıcı öğrenme için gerekli öğretim yöntem ve teknikleri kullanmak, kaçınılmaz bir gerçektir.

Bu çalışma ile Türkiye'deki MEABD'nin Müzik Tarihi dersi yöntem ve tekniklerinin değerlendirilmesi yapılmış ve çalışma Nisan 2007'de tamamlanmıştır.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde beni yönlendiren, önerilerde bulunan, bilgi ve görüşlerini benimle paylaşan ve desteğini her zaman hissettiğim danışmanım Yrd. Doç. Ferda ÖZTÜRK'e, ayrıca hayatımın her döneminde beni yönlendiren hiçbir zaman desteklerini benden esirgemeyen, bana sonsuz sevgilerini veren annem Süheyla UÇANER'e, babam Nuri UÇANER'e, bilgisayarla ilgili her konuda bana yardımcı olan kardeşim Volkan UÇANER'e, yüksek lisans çalışmam sırasında bana yardımcı olan arkadaşlarım Arş. Gör. Begüm YALÇINKAYA'ya, Arş. Gör. Özlem ONUK'a, Arş. Gör. Ferit BULUT'a, Yrd. Doç. Dr. Damla BULUT'a, Arş. Gör. Can ELDEMİR'e, ayrıca verilerin toplanması sırasında yardımcı olan tüm Arş. Gör. arkadaşlarıma, verilerin analizinde ve istatistiksel işlemlerin yapılmasında yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Nadir ÇELİKÖZ'e, Türkçe'den İngilizce'ye çeviride yardımcı olan kuzenim Yağmur DERİN'e, araştırmanın verilerinin toplanmasında görüşlerini bildiren ve örneklem grubunda yer alan tüm öğretim elemanlarına, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Burçin UÇANER

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı Türkiye’de Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki (MEABD) müzik tarihi öğretim elemanlarının dersin işlenişine ilişkin görüşlerini saptamaktır.

Araştırmada veriler kaynak taraması yapılarak ve anket uygulanarak elde edilmiştir. Örneklem grubunu Türkiye’de 2005-2006 öğretim yılında n az iki mezun vermiş 18 üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Harran Üniversitesi) eğitim fakültelerine bağlı MEABD’nin müzik tarihi dersi öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda öğretim elemanlarının üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları çok yeterli bulmadığı, müzik tarihi öğretiminde kısmen farklı yöntem-teknik ve araç gereçleri kullandığı, ayrıca müzik tarihi öğretim programını tam olarak yeterli bulmadıkları ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanlarının bayan ya da erkek olması, eğitim düzeylerinin farklılığı, müzik tarihi öğretim programına karşı görüşlerini değiştirmezken, öğretim elemanlarının hizmet sürelerinin müzik tarihi öğretim programına karşı görüşlerini değiştirdiği görülmüştür. Öğretim elemanlarının unvanları, müzik tarihi programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini kısmen etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, teknoloji, öğretim yöntem ve teknikleri, öğretim materyalleri, müzik tarihi öğretimi.

ABSTRACT

The main goal of this research is to determine the opinion of the lecturers, about the techniques, the methods and the tools Departments of Musical Education in Turkey (DMEs).

The research data were obtained by the literature search and by the questionnaire. The sample groups are consists of the university lecturers who have the music history education faculties of 18 universities in Turkey (Gazi University, Marmara University, Dokuz Eylül University, Abant İzzet Baysal University, Selçuk University, Süleyman Demirel University, Pamukkale University, Uludağ University, İnönü University, Cumhuriyet University, Yüzüncü Yıl University, Atatürk University, Ondokuz Mayıs University, Karadeniz Technical University, Gazi Osman Paşa University, Niğde University, Çanakkale Onsekiz Mart University, Harran University) which have at least two graduated students at the end of the education year 2005-2006.

This research shows that according to opinion of the music history lecturers the number of the tools are not adequate at the university. They have to use different techniques-methods and tools rarely at music history teaching. The sexuality and the educational level of the lecturers are not important at about their opinion of the present music history education, but their employment periods are effective and their title have a partial importance.

Key Words: Musical Education, technology, teaching method, teaching tools, music history teaching.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1.Öğretimde Yöntem ve Teknikler	3
1.2. Öğretim Yöntemleri	4
1.2.1.Anlatım Yöntemi.....	4
1.2.2.Tartışma Yöntemi.....	6
1.2.3.Grup Tartışması Yöntemi:.....	8
1.2.4.Gezi Gözlem Yöntemi	9
1.2.5.Problem Çözme Yöntemi.....	12
1.2.6.Ödevlendirme Yöntemi	15
1.2.7.Bireysel Çalışma Yöntemi	17
1.2.8.Drama Yöntemi	18
1.3.Teknolojik Materyaller.....	20
1.4.Görsel İşitsel Araçlar	22
1.4.1.Tepegöz Projeksiyon Makinesi.....	23
1.4.2.Slayt Projeksiyon Makinesi.....	23
1.4.3.Film Şeridi Projeksiyon Makinesi.....	23
1.4.4.Film Makinesi ve Eğitici Filmler	24
1.4.5.Opak Projeksiyon Makinesi (Episkop)	24
1.4.6.Düz Resimler.....	24
1.4.7.Levhalar.....	24
1.4.8.Modeller	25
1.4.9.Yazı Tahtası	25
1.4.10.Bülten Tahtası	25
1.4.11.Video ve Video Bantlar.....	25
1.5. Problem Durumu	26
1.6.Problem:	28
1.6.1. Alt Problemler:.....	28
1.7. Araştırmanın Amacı	29
1.8. Araştırmanın Önemi.....	30
1.9. Araştırmanın Sınırlılıkları	30
1.10. Araştırmanın Sayıltıları.....	31
1.11. Tanımlar ve Kısaltmalar.....	31

BÖLÜM II	32
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	32
2.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	32
2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	37
BÖLÜM III.....	39
3.YÖNTEM.....	39
3.1.Araştırma Modeli	39
3.2.Evren ve Örneklem	39
3.3.Verilerin Toplanması	42
3.4.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	45
BÖLÜM IV	47
4.BULGULAR VE YORUM.....	47
4.1.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri.....	47
4.1.1.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	47
4.1.2.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri.....	50
4.2. Cinsiyetlerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	55
4.2.1. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	55
4.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	56
4.2.3. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	58
4.3. Eğitim Düzeylerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	59
4.3.1. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	59
4.3.2. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	61
4.3.3. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	62
4.4. Hizmet Sürelerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	64
4.4.1. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	64
4.4.2. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	66

4.4.3. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	67
4.5. Unvanlarına Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	69
4.5.1. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	70
4.5.2. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	71
4.5.3. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	72
4.6. Ders Yüklerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	74
4.6.1. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	74
4.6.2. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	76
4.6.3. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	77
BÖLÜM V.....	79
5.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	79
5.1.SONUÇLAR	79
5.2.ÖNERİLER.....	81
KAYNAKÇA	82
EKLER.....	88

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3. 1. Çalışma Evreni İçerisinde Yer Alan Üniversite ve Öğretim Elemanı Sayılarına İlişkin İstatistik Bilgiler	40
Tablo 3. 2. Çalışma Evreni İçerisinde Yer Alan Öğretim Elemanlarının Özelliklerine İlişkin İstatistik Bilgiler.....	41
Tablo 3.3. Ölçek Maddeleri ve Faktör Yükleri	44
Tablo 3. 4. Ölçeğin Toplam Varyansı Açıklama Oranları	45
Tablo 3. 5. Ölçeğe İlişkin Alt ve Üst Sınırlar.....	46
Tablo 4.1. 1. Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak Ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	48
Tablo 4.1. 2. Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri	50
Tablo 4.1.3. Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	53
Tablo 4.2.1. Cinsiyete Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	55
Tablo 4.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması	57

Tablo 4.2.3. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	58
Tablo 4.3.1. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin.....	60
Tablo 4.3.2. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması	61
Tablo 4.3.3. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	63
Tablo 4.4.1. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	65
Tablo 4.4.2. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması	66
Tablo 4.4.3. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	68
Tablo 4.5.1. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	70

Tablo 4.5.2. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması	71
Tablo 4.5.3. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	73
Tablo 4.6.1. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	75
Tablo 4.6.2. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması	76
Tablo 4.6.3. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programlarının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	77

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1. 1. Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşler	50
Şekil 4.1. 2. Kullanılan Yöntem- Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşler	53
Şekil 4.1.3 Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşler	55
Şekil 4.2.1. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	57
Şekil 4.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler	59
Şekil 4.2.3. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	60
Şekil 4.3.1. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	62
Şekil 4.3.2. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler	64
Şekil 4.3.3. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	65
Şekil 4.4.1. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	67

Şekil 4.4.2. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler	69
Şekil 4.4.3. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	70
Şekil 4.5.1. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	72
Şekil 4.5.2. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler	74
Şekil 4.5.3. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	75
Şekil 4.6.1. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri.....	77
Şekil 4.6.2. Ders Yüküne Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler	78
Şekil 4.6.3. Ders Yüküne Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri	80

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, bu duruma dayalı olarak belirlenen problemi ve alt problemleri, amaçları, önemi, dayandığı sayıtlar, sınırlılıkları ile tanımlar ve kısaltmalarına yer verilmiştir.

Eğitim, İnsanın varoluşundan bu yana devam eden bir etkinlik alanıdır; çünkü her insan doğduğu andan itibaren sosyal ve fiziksel bir çevrenin içinde yaşar ve bu çevreye uyum sağlamak zorunda kalır. Eğitim alanındaki son eğilimlerden biri de bilim ve teknolojinin insan yaşamına etkisinin programda yer almasıdır (Selçuk, 1996).

Milli Eğitim Temel Kanununda eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere göre yapılır. Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımdan teşvik edilir ve desteklenir.” İfadesi kullanılmaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

İnsan yaşamının en önemli ihtiyaçlarından biri olan öğrenmeyi gerçekleştirebilmesi için, yaşantısının büyük bir bölümünü eğitim-öğretim faaliyetleri ile iç içe geçirmektedir. Hayatımızın bu derece önemli olan bir ögesinin en yüksek düzeyde verimli geçmesini sağlamak veya bunu sağlayacak yöntemleri araştırmak elbette ki eğitim bilimcilerin araştırma ve çalışmalarıyla gerçekleşecektir (Özdemir, Kazu, 2004:1083).

Günümüzde, eğitim alanında daha iyiye ulaşmak ve başarılı olabilmek için çok sistemli ve çağdaş, dünya ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapılması gerekliliği bilinen bir gerçektir(Bulut, 2005:5).

Küreselleşen bir dünyadan söz ediliyorsa, nitelikli eğitim sürecinden geçmiş insan faktörünü küçümsemek mümkün değildir. Küreselleşen dünyayı gerçekleştiren insan gücü eğitim-öğretimde sürekli bir arayış içinde olmasaydı, günümüz bilim ve teknoloji durağanlıktan kurtulamadığı gibi, bugünkü düzeye ulaşamazdı. Bilim ve teknolojiye bu hızlı ilerlemenin koşulu, ancak nitelikli eğitimin günün koşullarına göre düzenlenmesiyle mümkündür. İnsanın tarihsel süreç içerisinde, eğitim alanında geçirdiği evreler, günümüz bilgi toplumunu oluşturmuştur (Kınsız, 1997:209).

Öğretmen, salt bilgi aktaran bir araç olmayıp, bireyleri, globalleşen dünyaya hazırlayan, bilgiye nasıl ulaşacağını öğreten, kısacası Polat'ın deyişiyle, öğrenmeyi öğretmekle yükümlü olan kişidir (Akt, Kınsız, 1997:199).

Günümüz koşullarında eğitimde öğretmen merkezli ders anlatımı tekniğinin yeterince etkili olmadığı görülmektedir. Buna karşın gerek dünyada gerekse ülkemizde eğitimciler tarafından yeni yöntem ve teknikler geliştirilmektedir. Bunlar, teknoloji kullanımı, drama, öykü ve çeşitli etkinlik ve projelerle öğrencilerin aktif katılımı sağlanması yönündedir (Avşar, 2002:908).

Ancak iyi eğitilmiş, duyarlı, özverili çalışan, sürekli öğrenmeyi öğretmeyi ilke edinen, bilime ve yeni düşüncelere açık, uygar ve demokrat eğitimciler aracılığıyla bilgi çağını yakalamak, bilgi toplumu olmayı hedeflemekle olanaklıdır. Bu da çavdar'a göre, "bilgiyi pasif olarak aktarmak yerine, bilginin üretimine, uygulamasına ve gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek insan gücünü" hazırlayan nitelikli öğrencileri yetiştiren kurumların görevidir (Akt, Kınsız, 1997:210).

Çağdaş eğitim anlayışında öğretmen, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak eğitim öğretim sürecini programlayan, bu süreç içinde kullanılması gereken uygun araçları seçerek amacına ulaşmayı bilen kişidir (Balcı,2002:1394).

Ülkemizdeki eğitim, öğrenciyi ezberciliğe alıştıran ve bilgilerin kısa sürede unutulmasına neden olan, büyük ölçüde kitaba dayalı, teorik eğitimidir. Oysa öğretim yöntem ve teknikleri ile teknoloji eğitimine dayalı öğretim ve diğer materyallerin kullanılması ile metne dayalı öğretimde bireysel farklılıklardan kaynaklanan dezavantajlar ortadan kalkmaktadır ve büyük ölçüde tam öğrenme sağlanmaktadır.

Bu nedenle nitelikli ve çağdaş müzik öğretmeni yetiştirmede öğretim yöntem ve teknikleri ile teknoloji eğitimi üzerinde durulmalıdır.

Öğretmen eğitim ve öğretiminde öğretmen adaylarına teknolojiyi kullanmayı öğrettiğimiz takdirde, gelecek kuşakların teknolojiyi kullanmaktan korkmayan eğitimcilerle yetişeceklerini bekleyebiliriz (Balcı, 2002:1394).

Öğretim etkinliklerinin istenen öğrenmeyi sağlayabilmesi için değişik yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir. Bir öğretim yönteminin her ders ve tüm öğrenciler için verimli olması beklenemez. Her birey farklıdır ve farklı şekilde öğrenir. Öğretmen, öğrencilerinin öğrenme şekline ve anlatacağı konunun özelliklerine göre değişik öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilmelidir (Özden, 1999 : 153).

Öğretim yöntem ve teknikleri, öğrenmeyi sağlamak için birer araçlardır. Bu araçların başarısı kullananın onu kullanma becerisine bağlıdır (Özden, 1999 : 154).

1.1.Öğretimde Yöntem ve Teknikler

Yöntem: Yöntem, bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem. Bilimde belli bir sonuca erişmek için, bir plana göre izlenen yol, metot (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu, 1992). Yöntem, genelde hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol olarak tanımlanmaktadır. Eğitim Terimleri Sözlüğünde de (Özden,1999:153) yöntem, “ bir sorun çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yol “ olarak tanımlanmıştır. Teknik ise bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak tanımlanabilir. Yöntemi bir tasarım, tekniği de bir uygulamayı olarak görebiliriz (Demirel,2006: 84).

Teknik: Teknik ise bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi (Türk Dil Kurumu,1992). Ayrıca teknik, bilim ve sanat alanında, bu arada eğitimde, gerçekleştirilmek istenen bir etkinlik için gerekli olan beceriler bütünü, bu becerilerin sıraya konulmuş işlem yolu olarak tanımlanmaktadır.

Teknik teriminin değişik anlamları:

1. İnsanın doğal güç ve gereçleri kendisi için yararlı kılma sanatı.
2. Kuramsal bilginin karşısında bilimin uygulamaları, bilimsel bilgiye dayalı uygulamalar.
3. Bir yapıtı ortaya koyma, bir işi başarmada kullanılan yöntem, yol; yaratma biçimi (düşünme tekniği, çalışma tekniği vb.)

Bugün teknik teriminden anladığımız bilimsel bilgi temellerine dayalı uygulamalar; üretme, çoğaltma, icat etme, test etme, keşfetme... gibi eylemlerdir (Günay, Özdemir, 2006:14).

1.2. Öğretim Yöntemleri

1.2.1. Anlatım Yöntemi

Anlatım en eski öğretim yöntemidir. Çok sık kullanımı, kötüye kullanımı ve yanlış kullanımı nedeniyle en etkisiz yöntem olarak da bilinmektedir (Küçükahmet, 2000: 71). Klasik bir öğretim yöntemi olan anlatımda öğretmen çok miktarda bilgiyi pasif alıcı durumundaki öğrencilere aktarır (Özden, 1999 :158). Anlatım yöntemi, öğretmen merkezli bir öğretim yöntemi olup daha çok öğretmenin bilgiyi öğrenenlere aktarması sürecini içermektedir (Demirel, 2006: 77). Bu yöntem, derse giriş yaparken, konuyu özetlerken ya da bir konuyla ilgili bilgiyi aktarırken kullanılır (Demirel, 2006: 77).

Sosyal bilimler alanında ve özellikle tarih derslerinde çok fazla kullanılmaktadır. Ancak öğretmenlerin bu yöntemin özelliklerini ve kullanım ilkelerini çok iyi bilmeleri gerekmektedir (Demirel, 2006: 77). Öğretmen zamanı gelince değişik konuşma türlerine ve öğretim-öğrenme tekniklerine başvurabilir (Sönmez, 2004: 210).

Anlatım yöntemi görsel işitsel araçlarla zenginleştirilebilir. Öğretmen anlatım yöntemini, öğrencilerin katılımına izin vermeden ve (hiçbir) görsel-işitsel araç ile desteklemeden, çok otokratik bir şekilde kullanabileceği gibi, öğrencilerin katılımına izin veren ve görsel işitsel araçlarla desteklenen bir şekilde de kullanılabilir (Akt, Özden, 1999)

Önemli olan konu anlatımın yerinin ve sürecinin iyi seçimidir. Anlatımın kısa ve ilginç olmasını sağlama ve herkesin dikkatinin çekme öğretmenin görevidir (Küçükahmet, 2000: 71).

Anlatım Yönteminin Özellikleri

1. Öğretmen merkezlidir,
2. Aynı anda çok sayıda kişiye bilgi aktarılır,
3. Dinleyenler konuyla ilgili organize bir görüş kazanır,
4. Öğrencilere kısa zamanda çok bilgi verilir,
5. Öğrencilere dinleme alışkanlığı kazandırır, not alma becerilerini geliştirir (Demirel, 2006: 77).

Anlatım Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Anlatım planlanırken özel ve genel amaçlar saptanmalı (Küçükahmet, 2000: 72),
2. Basit, kısa ve tam cümleler kullanılmalı,
3. Doğru anlatıma ve mesleki terimlerin kullanılmasına özen gösterilmeli,
4. Konuların ana başlıkları belirlenmeli, sunu mantıksal bir sıraya göre yapılmalı (Demirel, 2006: 77),

5. Ses tonu iyi kullanılarak anlatım tekdüzelikten kurtarılmalı,
6. Resimler, modeller ve diğer görsel-işitsel araçlarla anlatımı zenginleştirilmeli, Uzun süre konuşmaktan kaçınılmalı,
7. Ara sıra sınıf tartışmalarına yer verilmeli, öğrencilere sorular sorulmalı ve gelen yanıtlara göre konu genişletilmeli,
8. Öğrenci yaşantılarına uygun örnekler verilmeli,
9. Küçük grup çalışmaları ile anlatılanların tartışması yapılmalı,
10. Anlatımdan sonra mutlaka bir değerlendirme yapılmalıdır. Önceden kısa cevaplı sorular hazırlanmalı (Vural, Birol Yöntem-Teknik ve Etkinlikler, 2005: 46),
11. Bir derste anlatılacak konu iyi seçilmeli ve sınırlandırılmalı,
12. Öğretmen kibirli olmamalı (Sönmez, 2004: 294),
13. Öğrencilerce saygı duyulan kişilerden örnekler verilmeli (Sönmez, 2004: 294),
14. Gereksiz el, kol, vücut, yüz hareketleri yapılmamalı.

15. Özellikle görsel ve işitsel araçlarla desteklenmeyen anlatımlar kısa tutulmalıdır (Özden, 1999: 159).

1.2.2. Tartışma Yöntemi

Tartışma yöntemi; dinleme, sorgulama, fikir alış-verişi ve bir konuyu değerlendirme gibi etkinlikleri içerir. Öğrencileri okudukları ve öğrendikleri konular üzerinde düşünmeye iten, anlaşılmayan konuların açıklanmasına yarayan bir yöntemdir. Konu hakkında sorular sormaya ve dolayısıyla düşünmeye teşvik ettiği için öğrenilenlerin içselleştirilmesine yardımcı olduğu kabul edilir.

Tartışma yönteminin verimli olabilmesi için öğretmen ve öğrencilerin konuya hazırlıklı olarak gelmeleri gerekir (Özden, 1999:156).

Tartışma yöntemi dinleyerek ve fikir alışverişinde bulunarak öğrenmeyi tercih edenler için etkilidir. Derse katılmak ve anlatılan konuları hissetmek isteyen öğrenciler tartışma yöntemini tercih ederler (Özden, 1999:156).

Tartışma Yönteminin Özellikleri

1. Öğretmen-öğrenci etkileşimi söz konusudur.
2. Öğrencilere geçmiş yaşantılarından örnekler vermesi için imkân sağlar.
3. Öğrencilerin bir konu üzerinde kendi düşüncelerini söylemesini ve yorum yapmasını sağlar.
4. Analiz, sentez ve değerlendirme gücü kazandırır (Demirel, 2006: 78).
5. Bir konuyu anlatmak için çok yavaş bir yöntemdir (Özden,1999: 158).
6. Demokratik bir yöntemdir (Küçükahmet, 2000:93).

Tartışma Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. İyi hazırlanılmadığında ve amacından saptığında zaman boşa geçmiş olur.
2. Bir ders süresi içinde bitirmek zor olabilir.
3. Öğretmen kendisi için yeni bir konuyu tartışmamalıdır (Özden, 1999: 158).
4. Öğrencileri motive edecek tartışma soruları önceden hazırlanmalıdır (Özden, 1999: 157).

5. Öğrencilerin konu hakkında ön bilgi edinmeleri sağlanmalıdır, aksi takdirde zaman boşa tüketilmiş olacaktır (Özden, 1999: 157).
6. Tartışmanın birkaç öğrenci tarafından götürülmesine izin verilmemelidir (Özden, 1999: 157).
7. Tartışma yapılırken önemli noktalar tahtaya yazılmalıdır (Demirel, 2006: 79).
8. Tartışmaya dersin tümü ayrılmamalıdır (Demirel, 2006: 79).

1.2.3.Grup Tartışması Yöntemi:

Grup tartışması yöntemi özde, öğrencilerin bir konu ya da sorun üzerinde birlikte konuşarak mümkün olan çözüm yollarını aramalarına dayanır. Yöntemin esası tüm grubun etkinliğe katılmasıdır.

Bilgilerini, fikirlerini ve düşüncelerini açıkça ortaya koyma imkanına kavuştukları bu yöntemde öğrenciler, sorunları daha iyi anlar, tanımlar ve çözüm yolları önerirler (Küçükahmet, 2000: 89).

Serbest grup tartışması, küçük küme çalışması, panel, sempozyum, münazara, dramatizasyon, komisyon çalışması, forum, çember tartışması gibi çalışmalar grup çalışmaları olarak kabul edilmektedir (Vural, 2005: 176).

Grup çalışmasında iyi verim alabilmek için; tartışma konusu ile ilgili olarak öğrencilerin daha önceden ön bilgileri olmalıdır (Vural, 2005: 176).

Grup Tartışması Yöntemi Özellikleri

1. Öğrenciler tartışarak öğrenirler,
2. Öğrencilerde konuşma, soru sorma, sorulan soruları hemen cevaplama gibi yetenekler geliştirir.

3. Bu yöntemde öğretmen öğrencilerini daha iyi tanıma imkanına kavuşur. Grup içinde öğrencilerin davranışlarını gözlemek, onların zihinsel, sosyal ve psikolojik gelişimleri hakkında bilgi verir.
4. Grup içinde aidiyet duygusu geliştirir. Öğrenciler daha iyi ilişkiler kurar, birbirlerini daha yakın hissederler (Küçükahmet, 2000: 89).
5. Öğrencilere analiz, sentez ve değerlendirme gücü kazandırır (Vural, 2005: 82).

Grup Tartışması Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Tartışmada mutlaka bir yönetici bulunmalıdır.
2. Grup tartışmalarını sonuçlandırmak güç olabilir.
3. Bazı konuşmalar çok uzayabilir ve anlamsızlaşabilir (Vural, 2005: 84).
4. Zaman gerektirir.
5. Çok kalabalık sınıflarda uygulanamaz (Küçükahmet, 2000: 94).

1.2.4.Gezi Gözlem Yöntemi

Eğitime anlam kazandırmak, canlılığı artırmak ve ilgi uyandırmak için okul tarafında okul dışına düzenlenen etkinlikler gözlem gezisi kapsamına girer (Özden, 1999:168).

Gezi:

Gezi, okul ve sınıf içinde yapılan eğitsel çalışmaları tamamlamak ve yaşamla bağlantısını kurmak amacıyla yapılan planlı ziyaretlerdir (Demirel, 2006: 123).

Gözlem:

Gözlem, bir nesnenin, olayın ya da bir gerçeğin, niteliklerini bilmek amacıyla dikkatli ve planlı olarak alınıp izlenmesine olanak sağlayan bir tekniktir.

Gözlemin sistematik olması ve belirli bir gözlem formuna göre yapılması, öğrencilere bilimsel bir tutum da kazandırmış olur (Demirel, 2006: 123).

Psikoloji gözlemi, dikkatin dış dünyadaki olay ve varlıklara yönelmesi olarak tanımlanmaktadır. Gözlem metodu, her çocukta var olan araştırma eğitiminin değerlendirilmesi olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretimde daha fazla duyuyu etkileyen metot daha iyi olduğuna göre, yapılacak gözlemlerin, öğrencilerin daha fazla duyusuna hitap etmesi sağlanmalıdır (Vural, 2005: 147).

Sergi

Sergi, bireylerin gezip görmesi, tanınması için uygun biçimde yerleştirilmiş cisimlerin ve sanat eserlerinin tümüdür.

Eğitim açısından sergi, bir konunun tanıtılması ya da bir öğrenim etkinliğinin başkalarına duyurulması amacıyla düzenlenen ve görme yoluyla öğrenmeyi sağlayan bir öğretim tekniğidir (Demirel, 2006: 124).

Gözlem gezisi yöntem olarak ele alındığında, basit bir ziyaretten ibaret değildir. Burada edinilecek tecrübenin öğrenci açısından yararlı ve değerli olması için en önemli husus öğretmenin hazırlığı ve ön incelemesidir. Ön hazırsızlığın yetersizliği nedeniyle pek çok gözlem gezisinin boşa gittiği ve öğrencilerin hiçbir tecrübe edinemediği bilinmektedir. Bu yöntem öğrencilere “ gerçek dünyayı görme” imkanı sağlamaktadır (Küçükahmet, 2000: 81).

Müzik tarihi eğitimi sürecinde konserlere, operalara, tarihi yerlere, kütüphanelere, sergilere gözlem gezileri düzenlenebilir. Böylece öğrencilerin akademik ve sosyal görüş açıları değişir, gelişir. Özellikle bu tür faaliyetlerin düzenlenemediği küçük şehirlerdeki öğrencilere müzik tarihi eğitimi sürecinde gözlem gezileri düzenlenmeli, canlı konser, opera vb. izleme fırsatları verilmelidir.

Gezi Gözlem Yönteminin Özellikleri

1. Öğrencilere ilk elden tecrübe sağlanır.
2. Okul-çevre ilişkisi gelişir.
3. Öğrencinin pek çok duyusuna yönelir.
4. Kullanım sahası fazladır. Programda yer alan pek çok konuda öğretmen bu yöntemi kullanabilir.
5. Sınıf öğretiminden gerçek öğretime doğru bir aşamadır (Küçükahmet, 2000: 81).
6. Gözlem gezisinin yapıldığı konudaki ilgiyi artırır.
7. Teori ve gerçek arasındaki ilişkiyi göstermek için en iyi öğretim tekniklerinden yararlanılmalıdır.
8. Öğrencilerin çevrelerini daha iyi tanımalarına yardımcı olur.
9. Öğrencilere anlam kazandırır (Özden, 1999: 170).
10. Öğrencilerin kapalı kapılar ardından, sınıfın sıkıcı havasından kurtuldukları için, sevinerek katıldıkları ve tecrübeye ulaştıkları bir eğitim ortamıdır (Vural, 2005: 151).

Gezi Gözlem Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Gözlem gezisi ile ilgili yasal gereklilikler yerine getirilmelidir.
2. Gözlem gezisi bir eğitim amacını gerçekleştirmeye yönelik olmalıdır.
3. Gözlem gezisinin öğretmen ve öğrenciler için amacı olmalıdır.

4. Gerekli seyahat önlemleri alınmalı ve uygun davranışlar öğrencilere söylenmelidir.
5. Yolculukta ve gözlem esnasında disiplin sağlanmalıdır (Özden, 1999: 169).
6. Gidiş geliş oldukça güçtür ya da pahalıya mal olur.
7. İyi planlanmamış bir gezi diğer öğretmenleri de bu yöntemi uygulamaktan vazgeçirebileceği gibi, yöneticilerin aklına bu yöntemin değeri konusunda şüphe getirebilir.
8. Öğrencilere neyi gözleyeceklerini, ne üzerinde çalışacakları açıklanmalıdır.
9. Gözleme gidilecek yerde yeterli danışman sağlanmalıdır.
10. Yeni bir gözlem için plan yaparken öğrenci değerlendirmelerinden yararlanılmalıdır (Küçükahmet, 2000: 82).
11. Gözlem sonunda, gözlem sırasında tutulan notlar, toplanan materyaller, alınan fotoğraflar veya filmler, ses kayıtları vb. ayrıntılı olarak değerlendirilmelidir (Vural, 2005: 155).

1.2.5.Problem Çözme Yöntemi

Problem çözme, öğrencilerin karar verme ve çözüm üretme yeteneklerini geliştirmek için kullanılan bir öğretim yöntemidir (Özden, 1999: 161).

Problem çözme yöntemiyle öğrenme yaklaşımı, bilimsel araştırma yöntemini temel almaktadır. Bu yaklaşımın özü John Dewey'in genel problem çözme yöntemindeki 5 aşamaya dayanmaktadır.

Problemi tanıma

Geçici hipotezleri formüle etme

Veri toplama, organize etme, değerlendirme ve açıklama

Sonuca ulaşma

Sonuçları test etme

Problem çözme yönteminde zihnin analiz etme, genelleme ve sentez etme gibi yüksek bilişsel fonksiyonları kullanılmaktadır (Küçükahmet, 2000: 77).

Demirel'e göre (2006), problem çözme istenilen hedeflere varabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü olanaklar arasından seçme ve kullanmadır. Daha çok araştırma yoluyla öğretme yaklaşımında, bilişsel alanın uygulama düzeyindeki davranışların kazandırılmasında ve bu alanın analiz ve sentez özelliklerini geliştirmede kullanılır.

Problem Çözme Yönteminin Özellikleri

1. Öğrenci merkezlidir.
2. Öğrencide ilgi ve güdülemeyi artırır.
3. Daha kalıcı izli öğrenmeleri oluşturur.
4. Bilimsel yöntemi kullanmayı öğretir ve bilimsel tutumu kazandırır (Demirel, 2006: 82).
5. Karar verme yeteneğini geliştirir.
6. Eleştirel düşünmeye yardımcı olur.
7. Aktif katılım sağlar.
8. Geniş ilgi ve merak uyandırır.
9. Problem çözme sürecinin alışkanlık haline gelmesine yardımcı olur.
10. Yaratıcı düşüncüyü geliştirir.

11. Demokratik tavır ve tutumları geliştirir (Özden, 1999: 162).
12. Algılama ve akılda tutma daha uzun süreli olur.
13. Öğrencilere ilerde yüz yüze geleceği sorunlara uygulayacağı çözümlerin modellerini sağlar.
14. Hem bilişsel, hem duyuşsal alanda öğrenmeyi kapsar.
15. Öğrencilerin sorumluluklarını geliştirir.
16. Öğrenciler sonuçlara ulaşmak için nasıl bağımsız düşünceleri gerektiğini öğrenirler.
17. Öğrenciler başarısız oldukları durumlarda da öğrenme imkanına sahip olurlar (Küçükahmet, 2000:77).
18. Öğrencilerde, cesaretle önerilerde bulunma veya hipotezler ileri sürme yeteneği gelişir.
19. Öğrencilere, karar vermede acele edilmemesi gerektiği düşüncesini benimsetir (Vural, 2005:128).

Problem Çözme Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Öğrenciler problemin çözümü için gerekli materyal ve kaynakları kolaylıkla sağlayamayabilir.
2. Fazla zaman gerektirebilir.
3. Problem üzerinde çalışmaktan dolayı öğrenci olumsuz tavır geliştirebilir.
4. Öğrenmenin değerlendirilmesi güçtür (Küçükahmet, 2000:78).
5. Bütün çalışma birkaç öğrencinin omuzlarında kalabilir.

6. Küçük gruplarda amacından sapabilir.
7. Öğrencilerde her problemin çözümünün çok basit olduğu kanaati uyandırabilir.
8. Gerekli verileri toplamak zor olabilir (Özden, 1999:163).
9. Problem çözmede izlenen yollar tümevarım ve tümdengelimdir.
10. Tümevarım, örneklerden, olaylardan ve özel durumlardan başlayarak genel sonuçlara ve kurallara varma yoludur.
11. Tümdengelim, genelden özele, yasalardan ve olgulardan olaya, kuraldan örneğe geçme yoludur (Demirel, 2006:82).

1.2.6.Ödevlendirme Yöntemi

Eğitim öğretimde pedagojik değeri sürekli tartışılan, sınırlanmak ve yasaklanmak istenen ama yine de anne babalar ve öğretmenler tarafından vazgeçilemeyen bir başka teknik de ev ödevleri veya genel olarak ödevlerdir (Vural, 2005: 217).

Demirel'e göre(2006), ödev yapılması, yerine getirilmesi gerekli olan iş ya da davranıştır. Eğitim açısından ödev genellikle öğrencilerin okul dışında yapmaları istenen etkinliklerdir.

Genellikle yazılı olmakla beraber, sözlü ödevler de olabilir.

Ödevlendirme Yöntemi Özellikleri

1. Öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirme ve çeşitli durumlara uygulama imkanı sağlar. Sınıfta yapılan dersi sağlamlaştırır ve genişletir.
2. Öğrencilerin yeni bilgi, beceri ve yararlı alışkanlıklar kazanmalarını sağlar.
3. Öğrencinin görev yapma bilincini geliştirir.
4. Öğrencide kendi kendini kontrol duygusunu geliştirir (Vural, 2005:220).

Ödevlendirme Tekniğinde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Ödev verilirken, öğrencinin ne yapacağı açıkça belirtilmelidir. Öğrencinin yapamayacağı etkinlikler ödev olarak verilmemelidir (Demirel, 2006:124).
2. Öğrenci için çok zaman harcayan bir yük olabilir.
3. İsteksiz öğrencilerde, ağır ev ödevleri verilerek bu isteksizlik daha da arttırılabilir.
4. Ödevler mutlaka ders ile ilgili olmalıdır (Vural, 2005:221).

1.2.7.Bireysel Çalışma Yöntemi

Bireysel çalışma, bir öğrencinin bir konuyu yaparak, yaşayarak öğrenme yoludur. Bu yöntem, bir öğrencinin bir konuyu kendi başına öğrenmek istediği ya da kendi başına çalışma yapmak istediği zaman kullanılır (Demirel, 2006:83).

Öğrenci öğrenme durumunu, ilgisi, ihtiyacı ve seviyesine göre kendisi ayarlayabilir. Öğrenme hızlarındaki farklılık ve öğrenciler arasındaki bireysel farklılığın giderilmesi, her öğrencinin öğrenme hızına uygun düşecek bir öğretim yapılması, öğretimin bireyselleştirilmesi ile mümkün görülmektedir (Vural, 2005:168).

Bireysel Çalışma Yöntemi Özellikleri

1. Öğrenci merkezlidir.
2. Öğrenci, yaparak ve yaşayarak öğrenir.
3. Her öğrenci öğrenme durumunu kendine göre ayarlar.
4. Öğrenme öğrencinin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına uygun olarak yapılır (Vural, 2005:83).

Bireysel Çalışma Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Amaç iyi belirlenmelidir.
2. Zaman en iyi şekilde kullanılmalıdır.
3. İyi bir planlama yapılmalıdır.

4. Basılı araçlardan bilgi elde edilirken;
5. Önemli hususların altı çizilip not alınmalı,
6. Özet çıkartılmalı,
7. Okuduğu kitaplardan not alınmasına katkı getirmesi için kartodeks düzenlenmelidir (Demirel, 2006:84).

1.2.8.Drama Yöntemi

Yapısalcı yaklaşımın bir yöntemi olan drama, bir kelimenin, kavramın, davranışın, cümlelerin, fikrin, deneyimin ya da olayın tiyatro tekniklerinden ve oyunsu süreçlerden yararlanarak anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 1996).

Drama, doğaçlama, rol oynama ve tiyatro tekniklerinden yararlanarak öğrencilerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri veya bir kavramı oyunsu süreçlerle canlandırmasıdır. Bir tiyatro ürününün sahneye koyuluşundaki gibi dramada da öğrenciler kendilerini o atmosferin içinde hissederler. Bu şekilde drama öğrencilere hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğreten bir tekniktir (Akt. Özden, 1999).

Öğrenme, eğitim teknikleri içindeki en önemli kavramdır. Bütün eğitimciler en etkili ve kalıcı öğrenme sürecinin “ yaparak-yaşayarak öğrenme” olduğu konusunda tartışmasız birleşmektedirler. Drama, “ yaparak-yaşayarak öğrenme” bakımından en etkili yöntemlerden biridir. Drama; Sosyal farkındalığı, empatiyi, birey oluşumunu ve sanatsal bakış açısını destekleyen bir yapıdır (Vural, 2005:199).

Demirel'e göre (2006), öğrencilerin hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir öğretme tekniğidir. Problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirir. Drama sürecinde akla gelen her tür araç, gereç ve materyal kullanılabilir

Dramanın bilişsel alandaki etkilerine bakıldığında, eleştirel düşünmeyi (Bailin, 1998; Kelner, 1993, San, 1991), yansıtmacı düşünmeyi geliştirdiği, yani öğrencilerin tecrübeleri ve düşünceleri hakkında farkındalıklarını artırdığı (Andersen, 2002), hayal gücünü ve yaratıcı düşünceyi canlandırdığı (Adıgüzel, 1994; Bolton 1986; Heinig, 1988; Kelner, 1993; Morris, 2001; San, 1991), değişik konu alanlarında erişiyi artırdığı (Aynal, 1989; Kamen, 1992; Saab, 1988; Üstündağ, 1997), dil gelişimini desteklediği (Gönen, Dalkılıç, 1988; Heinig, 1988, Kelner, 1993, Wagner 1988 akt. Farris, Parke 1993), iletişim (Ballou, 2000; Bolton, 1985; Kelner, 1993, Öztürk, 1998), problem çözme (Bolton, 1985; Heinig, 1988), karar verme (San, 1991; Üstündağ, 1994), birlikte çalışabilme becerilerini geliştirdiği (Farris, Parke 1993; Kelner, 1993; Üstündağ, 1994), kavramayı ve hatırlamayı desteklediği (Kelner, 1993; Southwell, 1999) görülmektedir. Duyuşsal boyutta ise duyular ile ilgili farkındalığı artırdığı (Bolton, 1998; Heinig, 1988), kendine güven ve kendine saygıyı (Bolton, 1985; Farris, Parke 1993; Kelner, 1993), ve empati gücünü (Farris, Parke 1993; Heinig, 1988; Kelner, 1993) geliştirdiği görülmüştür (Duatepe.A, Ubuz.B, 2004).

Drama Yöntemi Özellikleri

1. Etkili ve dikkatli dinleme yeteneğini geliştirir.
2. Kişinin kendine olan güvenini artırır.
3. Anlama yeteneğini ve yaratıcılığı artırır.
4. Akıcı konuşmayı geliştirir (Demirel, 2006: 92).
5. Yaşayarak öğrenme fırsatı verir.
6. Her ders ve yaş grubu için kullanılabilir.
7. Gerçek ortamların tartışılmasına fırsat verir (Özden, 1999:177).
8. Öğrenciler bizzat katıldıkları ve hoşlandıkları eylemlerden daha fazla tecrübe edinirler.
9. Öğrenciler güdülenirler.

10. İletişim sözden çok harekete dayanır (Küçükahmet, 2000: 203).
11. Soyut ve teorik olay ve kavramların anlaşılıp somutlaştırılmasına yardımcı olur (Vural, 2006: 203).

Drama Yönteminde Dikkat Edilecek Noktalar

1. Küçük grup gerektirir.
2. Zaman gerektirir.
3. Öğrencilerle ya da dersle ilgisi kurulamazsa yöntem işe yaramaz hale gelebilir (Küçükahmet, 2000: 86).
4. Öğrencileri değerlendirmek zordur (Özden, 1999: 177).
5. Dersten önce oyunun ayrıntılarının yeteri kadar planlanması gerekir.
6. Grup güzel bir sorun üzerinde çalışmaya istekli kılınmalıdır.
7. Roller belirlerken öğrenci karakterleri göz önüne alınmalıdır.
8. Sınıfta serbest ve güvenli bir atmosfer yaratılmalıdır (Vural, 2006: 205).

1.3.Teknolojik Materyaller

Teknoloji, bilimin; üretim, hizmet, ulaşım vb. alanlardaki uygulaması olup, bu kavram makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesiyle oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi gören bir disiplindir (Koşar vd. 2000).

Teknoloji kullanımı yeni, bireysel, işbirlikçi, problem çözmeye dayalı, öğrenci merkezli ve esnek öğrenme gibi birçok alternatifini de beraberinde getirmektedir (Bakıoğlu, Hacıfazlıoğlu,2004).

Günümüzde, teknolojinin yeni araçları kullanıma sokarak iletişim biçimlerini değiştirmesi, nitelikli bireylerin yetişmesi beklentisini artırmaktadır. Bilgi çağı toplumlarının bu beklentilere cevap verebilmesi, eğitim programları, öğretme yetiştirme ve fiziki ortam gibi değişkenlerin iyileştirilmesine bağlıdır. Öğrenme ortamlarındaki tahta tebeşir döngüsünden uzaklaşmasının temelinde yeni teknolojilerin kullanılması yatmaktadır. Öğretimde kullanımı en etkili olabilecek bilgisayar, eğitim-öğretim sürecinin ve niteliğinin gelişmesini destekleyen teknolojik bir araçtır (Yiğit, 2002).

Eğitim amacıyla bilgisayarın kullanım şekilleri arasında en çok dikkat çeken ve üzerinde en çok çalışılan konu bilgisayarlı öğretimdir. Bilgisayarın öğrenciyi daha çok güdülemesi ve öğretim programlarındaki esnekliği artırması da eğitimde bilgisayar kullanımının gerekçesi olarak ileri sürülmektedir (Uşun, 2000).

Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayarın öğretim sürecine bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı ve güçlendirici olarak girmesi esastır. Bu yöntemle bilgisayarın bir öğretim amacı olduğu ve öğretimin meydana geldiği bir ortam olarak kullanılması söz konusudur ve bilgisayar, öğretim işlevini büyük bir hızla yerine getirmektedir. Öğrenme materyali öğrenciye bilgisayar aracılığıyla verilmekte, öğrenci sürekli etkin durumda ve öğrenmeye katılan durumda bulunmaktadır (Yavuzcan, Erden, 2004).

Bilgisayar destekli öğretimden bilgisayarın eğitimde bir araç olarak kullanılması anlaşılmıştır. Bilgisayar doğrudan anlatım yöntemi ağırlıklı olmak üzere, öğretmen merkezli bir gösteri yöntemi aksesuarı olarak değerlendirilir. Günümüzde yaygınlaşan görüş ise bilgisayarı öğretmen elinde değil öğrenci elinde bir öğrenme aracı olarak görmektir (Baki, vd. 2000).

Öğretim sürecinde bilgisayar, ders saatleri dışında bireysel çalışmaya olanak verdiği için, öğrencilerin bireysel farklılıklarından kaynaklanan dezavantajları ortadan kaldırır, ses, animasyon gibi unsurlar ile öğrenmeyi çabuk ve kalıcı kılar (Akt. Balcı, 2002).

Bilgisayar ve internet yeni teknolojilerin en yaygın bilinen ve kullanılanları arasında yer almaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin öncelikle bilgisayar okur-yazarı ve teknoloji okur-yazarı olmaları, derslerinde teknolojiyi kullanabilmeleri, öğrencilerini bilgi okur-yazarı bireyler olarak yetiştirebilmeleri için teknolojiyi, bilgiye erişim aracı olarak kullanabilecekleri öğrenme ortamları hazırlamaları gerekmektedir (Aktaran Keser, 2004).

Dersin ve konunun içeriği ne olursa olsun, mümkün olduğu ölçüde öğrenciyi etkin öğrenme çabasına sokacak ve bu durumu, istenilen tüm öğrenmeler tam öğrenme olarak gerçekleşinceye kadar sürdürülecek öğrenme öğretme stratejilerinde yararlanılması öngörülmektedir. Öğretmenin dersi öğrencilere öğretmesi, onlara aktarması değil, öğrencilerin kendi çabaları ile öğrenmeleri; öğretmenin öğrencilerin öğrenme çabalarında onlara rehberlik etmesi, bu çabaları yönlendirmesi esas olmalıdır (Akt. Şahin, 2004).

Öğretim teknolojileri öğrenmeyi kolaylaştırır, çabuklaştırır, somutlaştırır, öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlar. Operaya, baleye, dinletilere gitme şansı olmayan yerleşim bölgelerindeki okullarda video aracılığı ile bu noksan giderilebilir. Ayrıca, çok ünlü bestecilerin ve seslendiricilerin tarihsel değerdeki filme alınmış belgeselleri her yerleşim bölgesindeki okullarda öğrencilere izletilebilir (Günay, Özdemir, 2006:33).

Eğitim sistemimizde teknolojik araç kullanımı, kitle iletişim araçları olan radyo ve TV ile başlamış, ses kaseti, video, film, tepegöz, asetat, diya, video kamera, bilgisayar, çoklu ortamlar (multimedya) ile devam etmiştir (Balcı, 2002:1394).

1.4.Görsel İşitsel Araçlar

Aşağıda görsel-işitsel araçlardan müzik tarihi derslerinde kullanılabilecek bazı güncel araçların açıklamaları yapılmıştır.

1.4.1.Tepegöz Projeksiyon Makinesi

Asetatlı (transparency) saydam yüzey üzerinde hazırlanmış olan her çeşit yazı, çizim, resim ve müzik yazıları gibi görüntülerin bir ekrana yansıtılarak izleyenlere gösterilmesini sağlayan elektrikle çalışan bir araçtır (Günay, Özdemir, 2006). Ayrıca yansıtılan yazı ve görüntüler isteilen büyüklükte ve renkli olarak görülebilir. Tepegöz projeksiyon makinesinin kullanımı çok kolay olduğu için öğretim elemanları tarafından kolaylıkla kullanılabilir.

1.4.2.Slayt Projeksiyon Makinesi

Slayt projeksiyon makinesi önceden hazırlanmış olan slaytların ekrana yansıtılması için kullanılan bir çeşit görsel araçtır. 35 mm' lik fotoğraf makinesi ile çekilerek banyo edilen fotoğrafların her biri özel bir çerçeveye konularak elde edilen objeye "slayt" denmektedir. Çok küçük olmaları pek çoğunun bir arada saklanmasını sağlar (Küçükahmet, 2000). Slayt projeksiyon makinesi kullanılırken sınıfın tamamen karartılması gerekmez. İstenildiği zaman durdurulabilir ve her bir kare istenildiği kadar gösterilebilir. Ancak slaytların hazırlanması fotoğrafçılık becerisi gerektirir (Özden, 1999:150-180).

1.4.3.Film Şeridi Projeksiyon Makinesi

20 ile 30 arasında çerçeveden oluşan 35 mm.lik durgun film dizisine "film şeridi" denir. Film şeridi projeksiyon makinesi aracılığıyla film şeridinin her bir çerçevesindeki çizimler, resimler, şekiller, grafikler ekrana yansıtılır. Kullanımı oldukça kolaydır. Uygun bir ses bandı ile birlikte aynı anda çalıştırılabilir (Küçükahmet, 2000).

1.4.4.Film Makinesi ve Eğitici Filmler

Hem göze hem kulağa yönelik projeksiyon makinelerinden en yaygın film makineleridir. Film makineleri görüntüyü sesli olarak ekrana yansıtabilmektedirler.

1.4.5.Opak Projeksiyon Makinesi (Episkop)

Opak projeksiyon makinesi yazı, resim ve fotoğraf gibi saydam olmayan materyallerin büyütülerek perdeye yansıtılmasında kullanılır. Slayt ve film şeritlerini de gösteren modellere “Epidiyaskop” adı verilmektedir. Kullanım sırasında ortamı karartmak gerekmektedir (Vural, 2006:171). Çok küçük objeleri büyütürken ekrana yansıtabilir. Çok büyük ve ağır olduğundan taşınması zordur.

1.4.6.Düz Resimler

Fotoğraf makinesi ile çekilen resimler, gazete, kitap gibi basılı materyallerde yayınlanmış resimler, posterler, çoğaltma resimler gibi resimlerin tümüne “düz resimler” denmektedir. Düz resimler en ucuz ders araçlarıdır. Resimler her zaman yalnızca sözlü ya da yalnızca yazılı anlatımdan daha etkindir (Küçükahmet, 2000). Günümüzde dijital fotoğraf makinelerinin kullanımının sıklığı ve kolaylığı düz resimler konusunda öğretim elemanına büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Örneğin müzik tarihi dersinde öğrencinin gidip göremeyeceği bir müzedeki çalgının fotoğrafı çekilip öğrencilere gösterilebilir.

1.4.7.Levhalar

Haritalar, figürler, grafikleri şemalar gibi görsel araçlar genel olarak levhalar olarak tanımlanmaktadır. Bu tür araçlar bir kez hazırlandıklarında tekrar tekrar kullanılabilirler. Taşınması kolaydır. Levhaların renkli kartonlara hazırlanması ya da renkli kalemle çiziminin yapılması öğrenci ilgisinin devamını sağlamaktadır (Küçükahmet, 2000:127).

1.4.8.Modeller

Modeller gerçek objelerin taklitleridir. Bazı nedenlerden dolayı sınıfa getirilemeyen objelerin yerine kullanılır. Öğrenci modeli yakından görüp dokunabilir. Şu an unutulmuş, yok olmuş bir enstrümanın modeli yapılabilir.

1.4.9.Yazı Tahtası

Üzerine yazılan yazıların kalabalık öğrenci grupları tarafından rahatça okunması yazı tahtasının en yararlı yönleridir. Farklı renkte kalem ya da tebeşirlerle öğrencinin ilgisi çekilebilir. Özellikle yazı tahtasının üzerine çizilen diyagramlar, şekiller, şemalar konunun akılda kalmasını kolaylaştırır.

1.4.10.Bülten Tahtası

Bazıları hareketli, bazıları sabit olarak kullanılan bülten tahtaları öğrencilerin ilgisini çekmesi bakımından oldukça yararlıdır. Öğretmenler bu tahtalardan konusunu daha iyi bir biçimde işlemek için yararlanabilecekleri gibi çeşitli okul etkinliklerini göstermek için de yararlanabilirler. Öğrenciler de anlatacakları konuların ana hatlarını, raporların özetlerini, hazırladıkları haritaları, fotoğrafları tahtalardan yararlanarak gösterebilirler (Küçükahmet, 2000:130).

1.4.11.Video ve Video Bantlar

Öğretim amacıyla hazırlanmış film ve videobantlar hem göze hem de kulağa hitap eden iyi bir öğretim aracıdır. Tek zayıf yönü öğrenciyi edilgen tutmasıdır. Ancak iyi bir teknoloji eğitimi almış olan öğretmen, sorularla bu dezavantajı en az düzeye indirebilir (Akt. Balcı, 2002:1394).

1.5. Problem Durumu

Müzik eğitimi; bireyin kendi yaşantısından yola çıkarak amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, istenmeyen müziksel davranışları değiştirme, istenilenleri geliştirme, müziksel öğrenme-öğretme amaçlı etkinleştirme sürecidir (Uçan, 1997:8). Bu tanımdan hareketle amacına ulaşan, etkili ve verimli bir müzik eğitimi gerçekleştirilebilmesi için, çağın gerektirdiği materyal ve teknolojik donanımın öğretim yöntem ve tekniklerinde kullanılması kaçınılmazdır. Müzik eğitimi sürecinde tüm derslerde olduğu gibi Müzik Tarihi dersinin de amaçlarına ulaşması için ders yalnızca yazılı kaynaklar yardımı ile değil VCD, CD, kasetçalar gibi görsel ve işitsel kaynaklar ile de desteklenerek işlenmeli, gerekli gözlem gezileri yapılmalı, öğrenci pasif konumdan aktif konuma getirilmelidir. Müzik “birleştirilmiş seslerden oluşan bir bütündür” ve asıl örneklendirmenin sesli olması gerekir (Say, 1995: 5).

Müzik Tarihi Dersi, müziğin doğuşundan günümüze kadar Türkiye ve dünyadaki tarihsel gelişimi, dönemleri, akımları ile Dünya ve Türk Müziğinden çeşitli eserleri dinleme, araştırma ve inceleme konularını kapsar. Ayrıca bu derste öğrenilen bilgiler bireysel çalgı, piyano, eşlik, armoni, orkestra-oda müziği, müzik formları vb. derslere de büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Yüksek Öğretim Kurumu'nun müzik öğretmenliği lisans programı ders içerikleri içerisinde müzik tarihi dersi “Müzik kültürü ve eğitiminde müzik tarihinin yeri ve önemi, müzik tarihinin temel kavramları, ilkçağ uygarlıkları, Ortaçağ, Gotik Çağ, Rönesans ve Barok dönemlerinin tarihi ve müziksel özellikleri ve bu konuda seçilmiş örnekler” olarak tanımlanmaktadır (YÖK, 2007).

Cumhuriyetten günümüze Müzik tarihi dersinin programlardaki yerine baktığımızda 1925-1931 yılları arasında “Musiki Tarihi” adı altında programda yer almış, 1931 yılı programında V. ve VI. Dönemlerde haftada 1 saat ve yine “Musiki Tarihi” adı altında yer almıştır.

Ankara Musiki Öğretmen Okulu Ders Tevzi Cetvelinde (1936) “Musiki Tarihi” adı altında V. ve VI. Yıllarda haftada 2 saat yer almıştır. 1938 yılında da bu

ders programında yer almıştır. 1941, 1944, 1946, 1947, 1955 Müzik Öğretmenliği Programında “Müzik Tarihi” adı altında I. II. ve III. Sınıflarda haftada 1 saat okutulmuştur.

1966 Programında “Müzik Tarihi ve Stil Bilgisi” adı altında I. Sınıfta 1, II ve III. sınıflarda haftada 2 saat olmak üzere yer almıştır. 1969 Programında ise “Müzik Tarihi ve Stil Bilgisi” adı altında II. ve III. sınıflarda haftada 2 saat olmak üzere yer almıştır.

1978, 1979, 1981, 1982 yılları arasındaki programda III. sınıfta I. ve II. yarıyıl “Müzik Tarihi” adı altında yer almıştır (Altunya, 2006:645).

Müzik tarihi dersi 1998-2005 yılları arasında eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümlerinde II. Sınıf, II. Yarıyıl haftada 2 saat olarak verilmekteydi. Ancak 2006 yılında değişen müzik öğretmenliği bölümü programında müzik tarihi dersi birinci sınıf II. yarıyıl ve ikinci sınıf I. yarıyıl “genel müzik tarihi” adı altında iki dönem olarak değiştirilmiştir. Ayrıca programa bir dönem de “ Türk Müzik Tarihi” dersi eklenmiştir.

21. yüzyılda Türk eğitim sisteminin durumuna bakıldığında, eğitim kurumlarında pek çok sorunun var olduğu görülmektedir. Ülkemizde mesleki müzik eğitiminin kapsamında yer alan müzik öğretmeni yetiştirme görevini, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları (MEABD) üstlenmiştir (Bulut, 2005).

Türkiye’de MEABD’ da, müzik tarihi dersi yöntem ve teknikleri ortak amaçlarının belirlenmiş olmaması, dersin MEABD’ da aynı amaç ve hedefler doğrultusunda uygulanmaması, uygulamalarından kaynaklanan nitelik farklılıklarının bulunması, ders saatinin yetersiz olması, MEABD programlarının sürekli değişmesi önemli sorunları oluşturmaktadır. Ayrıca üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümlerinin teknolojik altyapıları ile araç-gereç yeterlilik durumlarının belirlenmemiş olması da önemli sorunlar arasında yer almaktadır.

Öğretme, en geniş anlamıyla öğrenmeyi sağlama etkinlikleridir. Öğretme etkinlikleri kişide davranış değişikliği meydana getirmek amacıyla bir kişi ya da grup tarafından düzenleneceği gibi, bilgisayar, televizyon, film, kitap gibi çeşitli materyaller de yer alan görsel ve yazılı kaynaklarla da sağlanabilir.

1.6.Problem:

“Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Müzik Tarihi dersi öğretim elemanlarının dersin işlenişine ilişkin görüşleri nelerdir?”

1.6.1. Alt Problemler:

1- Öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri nelerdir?

1.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

1.2. Müzik Tarihi Öğretimi’nde kullanılan yöntem-tekni ve araç-gereçler

1.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı’nın yeterlilik durumu

2- Cinsiyetlerine göre, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?

2.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

2.2. Müzik Tarihi Öğretimi’nde kullanılan yöntem-tekni ve araç-gereçler

2.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı’nın yeterlilik durumu

3- Eğitim düzeylerine göre, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?

3.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

3.2. Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler

3.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu

4. Hizmet sürelerine göre, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?

4.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

4.2. Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler

4.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu

5. Unvanlarına göre, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?

5.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

5.2. Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler

5.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu

6. Ders yüklerine göre Öğretim Elemanlarının Görüşleri Farklılaşmakta mıdır?

6.1. Üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu

6.2. Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler

6.3. Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu

1.7. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, "Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, Müzik Tarihi Dersi Öğretim Elemanlarının dersin işlenişine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır".

Araştırmanın sonuçlarının ilgili programlara, eğitimci tutum ve değerlendirmelerine olumlu olarak yansımaya katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

1.8. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; Eğitim Fakültelerinin MEABD' nda mevcut program dahilinde verilmekte olan müzik tarihi dersi yöntem ve teknikleri ile kullanılan materyallerin değerlendirmesi ve araştırma sonucu belirlenecek müzik tarihi dersi yöntem ve tekniklerinden yararlanabilecek bir ortam sağlaması bakımından önemlidir.

Ayrıca bu araştırma, müzik tarihi dersi öğretim elemanlarının dersin işlenişine yönelik görüşlerini ortaya koyan ilk araştırma olması açısından önem taşımaktadır.

1.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

1. 1998-2005 yılları arasında Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programlarında Müzik tarihi dersi ile,
2. Türkiye'deki MEABD müzik tarihi dersine giren ve geçmişte bu derse girmiş öğretim elemanları ile,
3. Konu ile ilgili ulaşılan yazılı kaynaklar ve tezlerle,
4. Sağlanan maddi olanaklar, çalışma ve uygulama koşulları ile sınırlıdır.

1.10. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmanın dayandığı temel sayıtlar şöyledir:

1- MEABD’ da , müzik tarihi dersi yöntem ve tekniklerinde ortak amaçlar belirlenmemiştir,

2- Türkiye’deki MEABD’ da müzik tarihi dersi yöntem ve tekniklerinin aynı amaç ve hedeflerle uygulandığı konusunda kuşku vardır,

3- MEABD’da müzik tarihi dersi uygulamalarında yöntem ve teknikler yönünden farklılıklar bulunmaktadır,

4- Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayabilecek niteliktedir.

1.11. Tanımlar ve Kısaltmalar

Yöntem: Hedefe ulaşmak için önceden belirlenmiş olan ya da izlenecek olan en kısa yoldur (Türk Dil Kurumu, 1992:1643).

Teknik: Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin tümüdür (Türk Dil Kurumu, 1992:1442).

MEABD: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.

SPSS: Özellikle sosyal bilimler alanında kullanılan istatistiksel bilgisayar analiz programıdır.

GÜADEK: Gazi Üniversitesi Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu.

BÖLÜM II

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konuyla ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmalar incelenmiştir.

Türkiye’de araştırmanın temel konusu olan müzik tarihi dersi yöntem ve tekniklerine yönelik olarak şimdiye kadar yapılmış hiçbir çalışma bulunmamaktadır. Konuyla ilgili olarak yurtdışında yapılmış bir çalışmaya da rastlanmamıştır

2.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Uşun’un 2003 yılında hazırlamış olduğu “Eğitim ve Öğretimde Bilgisayarların Yararları ve Bilgisayardan yararlanmada Önemli Rol Oynayan Etmenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri” konulu makalesinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi eğitim bilimleri bölümü ve ilköğretim bölümünde öğrenim gören toplam 172 öğrenciye eğitimde bilgisayardan yararlanmada önemli etkenler ve bilgisayarın öğretim amaçlı kullanımı ile ilgili 18 soruluk bir anket uygulamıştır. Öğrenciler bilgisayarın öğretim amaçlı kullanımının sağladığı öncelikli yararın bilgiye ulaşmayı kolaylaştırma olduğu görüşündedirler. Öğrencilere göre diğer yararlar öncelik sırasına göre derslere çeşitlilik ve renk katma ve öğrenme zamanını kısaltmadır. Ayrıca öğrenciler bilgisayarın öğretim amaçlı kullanımının öğrenme-öğretme süreçlerini geleneksellikten kurtardığı görüşündedirler.

Pektaş, Türkmen, Solak’ın 2006 yılında hazırlamış oldukları, “Bilgisayar Destekli Öğretimin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sindirim Sistemi ve Boşaltım Sistemi Konularını Öğrenmeleri Üzerine Etkisi” başlıklı makalelerinde bilgisayar destekli öğretimin fen bilgisi öğretmenliği alanında öğrenim gören öğrencilerin sindirim sistemi ve boşaltım sistemi konularını öğrenmeleri üzerine olan etkisini geleneksel öğretim yöntemiyle karşılaştırmışlardır. Deney ve kontrol grubunu 2005-2006 eğitim-öğretim yılında 3.sınıf düzeyinde 43 fen bilgisi öğretmen adayı öğrencisi oluşturmuştur. Öğrencilere 50 soruluk çoktan seçmeli bir sınav uygulanmıştır. Deney grubuna “TollBook” adlı öğretim yazılımıyla sindirim

sistemleri ve boşaltım sistemleri konusu 6 hafta süreyle işlenmiştir. Kontrol grubunda ise aynı konular geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak anlatılmıştır. Araştırmanın sonucunda, bilgisayar destekli öğretim ile öğrenim görenlerin sindirim ve boşaltım konularını öğrenmede geleneksel öğretim yöntemleri ile öğrenim gören öğrencilere göre daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bakioğlu ve Hacıhafizoğlu'nun 2004 yılında hazırlamış oldukları “Öğretimde Teknolojinin Kullanımı Konusunda Üniversite Yönetiminden Beklentiler: Öğretim Elemanlarının ve Öğrencilerin Görüşleri” başlıklı makalelerinde “Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültelerinde görev yapan 124 öğretim elemanı ve 1410 öğrenciye 2001-2002 eğitim-öğretim yılında öğretim elemanlarının derslerde teknolojik materyal kullanmaları ile ilgili anket uygulamışlardır. Eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının dersi hazırlarken, ders sırasında ve değerlendirme aşamasında teknolojiden faydalanmalarının, teknoloji kullanımının önündeki engellerin ve bu doğrultuda yönetimden beklentilerinin neler olduğunun ve öğrencilerin derslerde teknoloji kullanımı konusunda görüşleri belirlenmiştir. Araştırmada öğretim elemanlarının yarısının (% 46.7'si) derslerini hazırlarken ya da sunumu esnasında teknolojik araçları kullandığını, dörtte birinin bilgisayar, internet, power point, tepegöz, ve video kamera kullandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmada 50 yaşın üstündeki öğretim elemanlarının öğretim tekniklerindeki yeni alternatifleri denemeye daha az istekli oldukları ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğretim elemanları sınıf başına düşen öğrenci mevcudunun teknoloji kullanımı konusundaki en büyük engellerden olduğunu düşünmektedirler. Öğretim elemanlarının ders yükünün fazla olması onların derslerde teknoloji kullanımı konusundaki en önemli engellerden biri olduğu ortaya çıkmıştır.

Usluel ve Seferoğlu'nun 2003 yılında hazırlamış oldukları “Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Bilgisayar Kullanımları ve Öz-yeterlik Algıları” başlıklı bildirimlerinde, Öğretim elemanları üzerinde yaptıkları araştırmaya göre öğretim elemanlarının bilgisayarı ders notları hazırlarken % 27,9'u oldukça sık, % 40'ı her zaman kullandıklarını belirtmişlerdir. Derste konuyu sunarken bu oran azalma göstermiştir. Derste konuyu sunarken araştırma grubunun % 20'si oldukça

sık ve % 10'u her zaman bilgisayardan faydalandıklarını belirtmişlerdir (Akt. Bakioğlu ve Hacıhafizoğlu, 2004).

Meral ve Çolak'ın 2002 yılında hazırlamış oldukları "Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kullanım Profili" başlıklı bildirimlerinde, öğretim elemanlarının teknoloji kullanım profillerini belirlemeye çalışmışlar ve kıdem ve yaş açısından anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. 11-15 yıl kıdem grubu " Eğitim teknolojilerini kullanırken en büyük engel kendime olan güvensizliğimdir" ifadesine diğer kıdem gruplarına göre daha az katıldıklarını belirtmişlerdir. 11-15 yıl kıdeme sahip öğretim elemanları artık deneyim eksikliğini ve süreç içinde eğitim teknolojileriyle ilgili sıkıntılarını gidermişlerdir (Bakioğlu ve Hacıhafizoğlu, 2004).

Akbaba'nın 2005 yılında hazırlamış olduğu "Tarih Eğitiminde Fotoğraf Kullanımı" konulu makalesinde deney grubundaki öğrencilere fotoğrafın analitik bir şekilde kullanımına yönelik bir çerçeve geliştirmiş, kontrol grubundaki öğrencilerle yapılan derslerde ise geleneksel öğretim yöntemleri kullanmıştır. Keçiören Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi son sınıf öğrencilerinden deney grubu için 24 öğrenci, kontrol grubu için ise 28 öğrenci seçilmiş ve öğrencilere ön test ve son test uygulanmıştır. Beş haftalık bir süre zarfında yapılan uygulama sonucunda tarih öğretiminde fotoğraf kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Morgil, Yılmaz ve Seferoglu'nun 2002 yılında hazırlamış oldukları "Stereokimya Konusunda Farklı Öğretim Yöntemlerinin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi" konulu bildirimlerinde 4. sınıf öğrencilerinin organik kimya dersinde yer alan stereokimya konusunun öğretiminde, değişik öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısına etkili olup olmadığını araştırmışlardır. Araştırmanın örneklem grubu 40 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol grubu öğrencilerine stereokimya konusu geleneksel yöntemle anlatılırken, deney grubu öğrencilerine konuyla ilgili modeller hazırlanarak anlatılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda deney grubu öğrencilerinin konuyu daha iyi kavradıkları tespit edilmiştir.

Erdem ve Morgil'in 2002 yılında hazırlamış oldukları "Kimya Dersinde Küçük Grupta Öğrenme Konusunda Öğrenci Görüşleri" konulu çalışmalarına Hacettepe Üniversitesi Kimya Bölümünden 106 öğrenci (62 kız, 44 erkek) katılmıştır. Bu çalışmada kimya dersinde küçük grupta öğrenme konusunda öğrenci görüşleri araştırılmıştır. Öğrencilere açık uçlu ve ölçeklendirilmiş anket uygulanmıştır. Öğrenciler dönem boyunca 2-4 kişilik gruplar halinde çalışmışlar ve sınıf dışında haftada en az 2 saat bir araya gelmişlerdir. Çalışma sonunda, öğrencilerde grup bilincinin oluştuğu, grup olarak ortak hareket edebilme, sorunlarla uğraşma gibi becerilerin geliştiği gözlenmiştir. Öğrencilerin oluşturduğu gruplar arasında küçük grupta öğrenmeye ilişkin görüşlerde farklılık yoktur. Küçük grupta öğrenme faaliyetlerinin öğretmen kontrolünde yapıldığında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Küçük, Yetim, Saka ve Genel'in 2002 yılında hazırlamış oldukları "Kimya Eğitim ve Öğretiminde Uygulanan Öğretim Yöntemleri Etkin Kavram Öğretimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı bildirimlerinde Van'da görev yapan 76 fen bilgisi öğretmenine, fen bilgisi dersinde kimya içerikli konuları işlediklerinde uyguladıkları yöntem- tekniklerle ve araç-gereçlerle ilgili anket soruları yönelmiştir. Alınan sonuçlardan daha çok öğretmen merkezli yöntemlerin uygulandığı(% 60-71 anlatım) ve araç-gereçlerden daha çok yazı tahtasının kullanıldığı (% 45-60) bulunmuş ve ayrıca lise I, II ve III. Sınıflara(420), kavramlara yönelik sorulan anket sorularına verilen cevapların % 52'sinin kavramları karıştırdıkları bu da uygulanan yöntemle öğrenci başarısı arasında paralellik olduğu bulunmuştur.

Köseoğlu, Budak ve Kavak'ın 2002 yılında hazırlamış oldukları "Yapılandırmacı Öğrenme Teorisine Dayanan Ders Materyali Öğretmen Adaylarına Asit-Baz Konusu İle İlgili Kavramların Öğretilmesi" başlıklı bildirimlerinde; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinden 100 kişiye öğretmen adaylarının yanlış kullandıkları kavramları tespit etmek amacıyla kavram testi uygulanmıştır. Pilot çalışma olan bu çalışmada belirlenen yanlış kavramlar kullanılarak çoktan seçmeli ve açık uçlu soruları içeren bir kavram testi hazırlanmış ve G.Ü.G.E.F Kimya eğitimi ABD 1.sınıf öğrencilerine

uygulanmıştır. Öğrencilerde tespit edilen yanlış kavramları ortadan kaldırmak amacıyla yapılandırıcı öğrenme teorisine dayandırılarak ders materyali hazırlanmıştır. Kontrol grubunda asit-baz konusu üniversite temel kimya ders kitabı takip edilerek 10 ders saati süresince işlenirken, deneysel grupta ise yapılandırıcı öğrenme teorisine dayandırılarak 5 adet ders materyali 10 ders saati boyunca kullanılmıştır. Sonuçlar yapılandırıcı yaklaşıma dayanan ders materyalinin yanlış kavramların giderilmesinde önemli bir katkı sağladığını göstermiştir.

Duru ve Gürdal'ın 2006 yılında hazırlamış oldukları “İlköğretim Fen Bilgisi Dersinde Kavram Haritasıyla ve Gruplara Kavram Haritası Çizdirilerek Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi” konulu çalışmalarında araştırmaya 7'nci sınıfta okuyan toplam 161 öğrenci katılmıştır. Kontrol grubunda bulunan 80 öğrenciye düz anlatım yöntemiyle, deney grubunda bulunan 81 öğrenciye ise düz anlatım yanında kavram haritasıyla ve gruplara kavram haritası çizdirilerek ders anlatılmıştır. Her iki gruba da aynı test, öntest ve sontest olarak uygulanmış, yöntemin başarısı araştırılmıştır. Araştırma sonunda kavram haritasıyla ve gruplara kavram haritası çizdirilerek öğretilen öğrencilerin akademik başarılarının geleneksel yöntemle öğretilen öğrencilerin başarılarından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Erkin ve Gülseçen'in 2001 yılında hazırlamış oldukları “Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımını Etkileyen Psikolojik Etmenler” konulu makalelerinde bilişim teknolojileri kullanımı için donanımlarını büyük ölçüde tamamlamış bir ortaöğretim kurumundaki 221 öğretmen ve 241 öğrenciye bilişim teknolojisi okuryazarlığı testi, bilişim teknolojileri kullanım sıklığı ölçen bir ölçek ile kaygı, düşünce ve tutum ölçeklerinden oluşan teknofobi testleri uygulamışlardır. Öğretmenlerin yaklaşık % 40'ında, öğrencilerin ise yaklaşık % 35'inde teknoloji kullanımına karşı bir tür direnci gösteren teknofobi bulunduğunu göstermektedir. Öğretmenler ile öğrenciler karşılaştırıldığında, öğrencilerin bilişim teknolojileri konusunda öğretmenlerden daha bilgili ve yaklaşımlarının daha olumlu olduğu gözlenmiştir.

Gazi Üniversitesi Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulunun 2006 yılında hazırlamış olduğu “Öğrenci Memnuniyet Araştırması”nda 2005-2006

öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören 7506 öğrenci üzerinde “Öğrenci Memnuniyet Envanteri” uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 51’i kız, % 49’u erkektir. “Fakültemizin fiziki ortamı yeterlidir” ifadesine öğrencilerin sadece % 30’u katıldığını belirtmiştir. “ Fakültemin internet hizmeti yeterlidir” ifadesine öğrencilerin % 44’ ü katıldığını belirtmiştir. “Fakültemde öğretim elemanları, derslerle ilgili güncel kaynakları kullanmakta ve bize önermektedirler” ifadesine öğrencilerin % 51’i katılarak öğretim elemanlarının derslerle ilgili güncel kaynakları kullandıklarını ve öğrencilere de güncel kaynakları önerdiklerini belirtmişlerdir. Bu ifadeye öğrencilerin % 28’i katılmadığını belirtmiştir. “ Fakültemde öğretim elemanları, derslerde öğretim teknolojilerini(tepegöz, projeksiyon cihazı vb.) kullanmaktadırlar” ifadesine öğrencilerin % 61’i katıldığını belirtmiştir. Bu ifadeye katılmadığını belirtenlerin oranı 26 olmuştur. “Derslerde kuramsal bilginin yanında uygulamaya da yeterince yer verilmektedir” ifadesine öğrencilerin % 40’ı katıldığını belirtirken, katılmadığını belirtenlerin oranı % 38 olmuştur.

Köksal’ın 1995 yılında hazırlamış olduğu bildirisinde eğitim ortamında bilgisayarın kullanımını ve yeni teknolojik gelişmeleri bilmeyen veya öğrenmeye ısrarla karşı koyan öğretmenlerin durumunu incelemiştir. Öğretmenler makineleşmenin öğrenci-öğretmen arasındaki geri besleme olayını bozup, zedeleyebileceğini düşünmektedirler. Bilgisayar ve tepegöz gibi birtakım teknolojik aracın karışıklık yaratacağına, belli bir yaştan sonra bunların öğrenilemeyeceğine ve kullanma çabası içine girilirse öğrencilerinin önünde rezil olunacağı fikrini taşımaktadırlar. Ayrıca öğretmenler, eğitimde meydana gelen bir teknolojik gelişmenin, öğretmen ve öğrencinin geleneksel rolünü değiştirebileceği endişesini taşımaktadırlar.

2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Oliver’ın 1994 yılında hazırlamış olduğu “Öğretmen Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Dersleri” konulu makalesinde Batı Avustralya’daki göreve yeni başlayan öğretmenlerin % 75’inin hem yazılım hem de donanım yönünden yeterli bir ortam olmasına rağmen, bilgisayarlardan öğretim amaçlı yararlanmadıklarını tespit etmiştir.

Vannatta'nın 1999 yılında hazırlamış olduğu "Uyum, Dahil Olma, Modelleme: Teknoloji Kullanan Eğitimci Yetiştirme" konulu bildirisinde teknolojik materyallerle desteklenen derslerin öğrenci üzerindeki etkisini araştırmıştır. Deney grubundaki öğrencilere teknolojik materyal destekli ders işlemiş, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemlerle ders işlemiştir. Araştırma sonucunda teknolojik materyallerin kullanıldığı sınıflardaki öğrencilerin teknolojiye karşı tutumlarının ve teknolojik materyalleri kullanma sıklıklarının pozitif yönde arttığı gözlenmiştir. Ayrıca bu sınıfta derslere katılım % 69,4, bilgisayar yazılımlarına karşı deneyim % 59, öğrencilerin teknoloji uyumunu tartışmalarında % 61,1 arttığı gözlenmiştir.

Calvyn'in 2004 yılında hazırlamış olduğu "Güney Afrikada'ki Öğretmen Eğitiminde Teknoloji Eğitimi Uygulamalarının Etkileri" başlıklı bildirisinde Güney Afrika'da 1999-2002 yılları arasında bir pilot okul seçmiş ve bu okulda teknolojik materyal destekli dersler işlenmiştir. Araştırmaya başlamadan önce derslere girecek öğretmenlere teknolojik materyallerin nasıl kullanılacağı ile ilgili eğitimler verilmiştir. Araştırma sonucunda teknolojik materyallerin genel etkisine bakıldığında öğrencilerin birbiriyle iletişimlerinin daha iyi olduğu, öğrendiklerini daha iyi uyguladıklarını, teknolojiyi anladıklarını ve daha iyi kullandıklarını göstermiştir. Öğrencilerle yapılan görüşme sonucu öğrencilerin % 33,3 ü tamamen teknolojinin eğitimi pozitif yönde etkilediğini, % 34,8 i büyük ölçüde, % 24,6 sı kısmen, % 5,8 i çok az, % 1,5 i katılmadıklarını. Öğretmenlerin ise % 36,2' si teknolojinin eğitimi pozitif yönde etkilediğini tamamen, % 27,5'i büyük ölçüde, % 21,7'si kısmen, % 7,2'si çok az, % 7,2'si hiç etkilemediğini söylemişlerdir. Öğrencilerin, sınıflar kalabalık olmasına rağmen, derslerde anlatımın teknolojik materyallerle desteklendiğinde daha etkili öğrendiklerini % 20,3'ü tamamen, % 18,8'i büyük ölçüde, % 23,2'si kısmen, % 17,4'ü çok az, % 20,3'ü hiç cevabını vermişlerdir.

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için alınan önlemler ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmanın yürütülmesinde *genel tarama modeli* kullanılmıştır. Araştırma ile Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda uygulanmakta olan Müzik Tarihi Dersi Öğretim Elemanlarının Dersin İşlenişine İlişkin Görüşleri belirlenmeye çalışılmaktadır. Bu belirlemeler, müzik tarihi dersini veren öğretim elemanlarının görüşlerine dayalı olması nedeniyle araştırma *betimsel* niteliktedir.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'de üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerinde "Müzik Tarihi "dersini veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Evren olarak 2005-2006 eğitim-öğretim yılı itibariyle Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren kurum sayısı 22 ve bu kurumlarda müzik tarihi dersine giren öğretim elemanı sayısı 46 olarak araştırma öncesinde tespit edilmiştir.

Araştırmanın evrenine giren öğretim elemanları sayısının sınırlı olması nedeniyle, örneklem seçimine gidilmemiş ve araştırma çalışma evreni yani ulaşılabilen evren üzerinde yürütülmüştür. Tablo 3.1'de Çalışma evreninde yer alan üniversite ve öğretim elemanları sayısı ile Tablo 3.2'de öğretim elemanlarının özelliklerine ilişkin istatistik bilgiler verilmektedir.

Araştırmanın örneklemini ise 2005-2006 öğretim yılında Türkiye’deki en az iki mezun vermiş 18 üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Harran Üniversitesi) eğitim fakültelerine bağlı MEABD’nın öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Tablo 3. 1.
Çalışma Evreni İçerisinde Yer Alan Üniversite ve Öğretim Elemanı Sayılarına İlişkin İstatistik Bilgiler

ÜNİVERSİTELER	N	%
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNV.	3	8,1
DOKUZ EYLÜL ÜNV.	1	2,7
GAZİ OSMAN PAŞA ÜNV.	2	5,4
GAZİ ÜNV.	3	8,1
İNÖNÜ ÜNV.	1	2,7
İZZET BAYSAL ÜNV.	2	5,4
KARADENİZ TEKNİKÜNV.	2	5,4
MARMARA ÜNV.	1	2,7
MUĞLA ÜNV.	2	5,4
NİĞDE ÜNV.	1	2,7
19 MAYIS ÜNV.	1	2,7
PAMUKKALE ÜNV.	2	5,4
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNV.	3	8,1
HARRAN ÜNV.	3	8,1
100.YIL ÜNV.	1	2,7
ATATÜRK ÜNV.	8	21,6
BALIKESİR ÜNV.	1	2,7
TOPLAM	37	100,0

Tablo 3. 2.
Çalışma Evreni İçerisinde Yer Alan Öğretim Elemanlarının Özelliklerine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişken		N	%
Cinsiyet	Kadın	13	35,1
	Erkek	24	64,9
	Toplam	37	100,0
Eğitim Düzeyi	Lisans	10	27,0
	Yüksek Lisans	17	45,9
	Sanatta Yeterlilik	3	8,1
	Doktora	7	18,9
	Toplam	37	100,0
Hizmet Süresi	1-5 Yıl Arası	6	16,2
	6-10 Yıl Arası	15	40,5
	11-15 Yıl Arası	11	29,7
	16 Yıl Ve Daha Fazla	5	13,5
	Toplam	37	100,0
Görev	Okutman	6	16,2
	Öğr. Gör.	13	35,1
	Arş. Gör	10	27,0
	Yrd. Doç	3	8,1
	Doç. Dr.	1	2,7
	Prof Dr.	2	5,4
	Diğer	2	5,4
	Toplam	37	100,0
Ders Yüğü	5-10 Saat	5	13,5
	11-15 Saat	3	8,1
	16-20 Saat	4	10,8
	21-25 Saat	7	18,9
	26-30 Saat	18	48,6
	Toplam	37	100,0
Yaş	20-25 Yaş	1	2,7
	26-30 Yaş	10	27,0
	31-35 Yaş	11	29,7
	36-40 Yaş	9	24,3
	41-50 Yaş	2	5,4
	51 Yaş ve Üstü	4	10,8
	Toplam	37	100,0

Tablo 3. 2.'nin Devamı

Değişken		N	%
Öğretim Elemanlarının Yüksek Lisans, Doktora, Sanatta Yeterlilik Çalışmalarının Müzik Tarihi Dersiyle İlgili Olma Durumu	Evet	6	16,2
	Hayır	28	75,7
	Hatalı	3	8,1
	Toplam	37	100,0
Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Dersiyle İlgili Bilimsel Yayını Bulunma Durumu	Evet	3	8,1
	Hayır	34	91,9
	Toplam	37	100,0
Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Dersi Verme Süresi	1 Yıl	14	37,8
	2 Yıl	7	18,9
	3 Yıl	6	16,2
	4 Yıl	4	10,8
	5 Yıldan Fazla	6	16,2
	Toplam	37	100,0

3.3.Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Müzik Tarihi Öğretimini Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, araştırmada öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretimini değerlendirmeye yönelik görüşlerini tespit etmek üzere hazırlanmış üniversitedeki kaynak ve olanakların mevcut durumu, kullanılan yöntem-teknik ve araçlar ile, öğretim programının yeterliliğiyle ilgili durumları kapsayan likert tipi bir ölçektir (EK 1). Öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimini değerlendirmeye yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlandığı için veri toplama aracına “Müzik Tarihi Öğretimini Değerlendirme Ölçeği” Adı verilmiştir. Veri toplama aracının geliştirilme sürecinde araştırma problemi baz alınarak literatür taraması yapılmıştır. İlgili ve yakın araştırmaların incelenmesi sonucunda öğretim programları konusunda yapılmış anketler incelenmiş ve elde edilen veriler yardımıyla veri toplama aracının kavramsal yapısı ve ana çerçevesi belirlenmiştir.

Veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilere ilişkin soruları (10 soru), ikinci bölüm öğretim elemanlarının Müzik Tarihi

Öğretimine ilişkin üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumunu (6 soru), üçüncü bölüm öğretim elemanlarının kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçleri (20 soru), dördüncü bölüm ise müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumuna ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerini almaya yönelik soruları (6 soru) içermekte ve toplam 43 sorudan oluşmaktadır.

Öğretim elemanları Müzik Tarihi Öğretimini Değerlendirme Ölçeği'nde yer alan her bir ifadeye ilişkin görüşlerini “hiç”, “az”, “orta”, “oldukça” ve “tamamen katılıyorum” seçeneklerinden birisini işaretleyerek belirtmişlerdir.

Ölçeğin içerik geçerliliği için öğretim üyelerinden uzman görüşü alınırken, uygulama geçerliliği için ise 21 kişi üzerinde ön deneme yapılmıştır. Ön deneme sonuçlarından elde edilen verilere Faktör Analizi uygulanmıştır. Yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılarak, ölçeğin bir ya da daha fazla faktör içerip içermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ölçeğin öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretimini Değerlendirmeye yönelik görüşlerini ölçmeyi amaçlayan 3 faktörden oluştuğu gözlenmiştir. Yapılan faktör analizi sonucuna göre, faktör yükü düşük olduğu için atılması düşünülen iki maddenin (0.30'un altında) uzman görüşleri doğrultusunda gerekli görülmesi ve kapsam geçerliliğini düşüreceği endişesi ile atılmamasına karar verilmiştir. Sonuç olarak toplam 32 maddeden oluşan ölçeğin 3 faktörü ölçmeye yönelik faktör yük değerleri. 22 ile .83 arasında değişmektedir. Ölçeğin 3 faktöre yönelik toplam varyansı açıklama oranı. 53'tür. Ölçeğin güvenilirliğinin göstergesi olarak alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin hesaplanan Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı. 86'dır. Alt öğeler için Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayıları ise sırasıyla; 1. Öğ: **.84**; 2. Öğ: **.92** ve 3. Öğ: **.72**'dir. Tablo 3.3'de ölçeğe yönelik faktör analizi sonuçları Tablo 3.4'te ise 3 faktöre ilişkin toplam varyansı açıklama oranları verilmektedir.

Tablo 3. 3.
Ölçek Maddeleri ve Faktör Yükleri

ÖGELER	MADDELER	F.YÜKÜ
1.ÖGE: ÜNİVERSİTEDEKİ MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLARIN YETERLİLİK DURUMU	1	,48
	2	,57
	3	,57
	4	,35
	5	,68
	6	,79
TOPLAM VARYANSI AÇIKLAMA ORANI		57,19
2.ÖGE: ÖĞRETİM ELEMENLARININ KULLANDIKLARI YÖNTEM-TEKNİK VE ARAÇ-GEREÇLER	7	,31
	8	,34
	9	,38
	10	,36
	11	,68
	12	,49
	13	,26
	14	,34
	15	,39
	16	,54
	17	,49
	18	,43
	19	,55
	20	,67
	21	,58
	22	,69
23	,60	
24	,61	
25	,38	
26	,33	
TOPLAM VARYANSI AÇIKLAMA ORANI		48,23
3.ÖGE: ÖĞRETİM PROGRAMININ YETERLİLİK DURUMU	27	,34
	28	,22
	29	,38
	30	,32
	31	,83
	32	,78
TOPLAM VARYANSI AÇIKLAMA ORANI		45,23
TOPLAM VARYANS AÇIKLAMA ORANI (ÖLÇEK)		53,35

Tablo 3. 4.
Ölçeğin Toplam Varyansı Açıklama Oranları

Öğeler	Açıklanan Varyansa Katkısı	Açıklanan Toplam Varyans
1	21,69	21,69
2	16,97	38,65
3	14,70	53,35

Hazırlanan veri toplama aracı, 01.02.2007 – 28.02.2007 tarihleri arasında, ilgili kurumlardan izin alındıktan sonra anketler Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren Üniversitelerde Müzik Tarihi Dersi veren öğretim elemanlarına (46 kişi) posta yolu ile gönderilmiştir. Herhangi bir yanlış anlamaya izin vermemek amacıyla katılımcılara ölçekle ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır. Veri toplama aracına samimi ve doğru olarak cevaplanabilmesi sağlamak amacıyla katılımcılardan kimlik bilgilerini yazmamaları istenmiştir. Uygulama sonucunda cevap kâğıtları incelenmiş ve açıklamalara aykırı cevaplama bulunan 2 cevap kâğıdı araştırma kapsamından çıkartılmıştır. Veriler, yine posta yolu ile araştırmacıya gönderilmiştir. Verilen süre içerisinde Gazi Üniversitesi’nden 1, Harran Üniversitesi’nden 2 anket geri dönmemiş, Selçuk Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümlerinden ise hiçbir anket geri dönmemiştir.

3.4.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Ölçme araçları ile toplanan verilerin çözümlemesinde; Pentium IV işlemcili, IBM uyumlu bir bilgisayardan yararlanılmıştır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt amaçlara yönelik olarak toplanan veriler, önce veri kodlama formlarına işlenmiştir. Daha sonra bilgisayara aktarılan veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümlemeler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Anılan paket programdan yararlanarak;

1. Öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlenmesinde; frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.

2. Görüşler arasında (cinsiyet, unvan, hizmet süresi vb.) farklılık olup olmadığının belirlenmesinde her bir gözeneğe düşen N sayısının 30'un altında olması nedeniyle non-parametrik istatistikler kullanılmıştır. Değişkenin özelliğine göre karşılaştırmalarda Mann-Whitney U-Testi ve Kruskal Wallis - H Testi'nden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi için ise $\alpha=0.05$ alınmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek, 5'li Likert Tipi ölçektir. Her bir maddeye verilecek cevap kodları 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir.

Ölçeğin bölümlerinde yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar Tablo 3.5'deki gibi belirlenmiştir.

Tablo 3. 5.
Ölçeğe İlişkin Alt ve Üst Sınırlar

GÖRÜŞ	
Seçenek	Sınırı
(1) Hiç	1.00 - 1.80
(2) Az	1.81 - 2.60
(3) Orta	2.61 - 3.40
(4) Oldukça	3.41 - 4.20
(5) Tamamen	4.21 - 5.00

BÖLÜM IV

4.BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

4.1.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde *öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik görüşleri nelerdir?* Sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken, öğretim elemanlarının görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından incelenmiş ve yorumlanmıştır.

4.1.1.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde ilk olarak, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından incelenmiştir. Bu konudaki görüşlerin belirlenmesi için öğretim elemanlarına üniversitedeki mevcut kaynak ve olanaklarla ilgili 6 soru sorulmuştur. Tablo 3.1.1'de öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapmalar ile Şekil 4.1.1'de aritmetik ortalamalara ilişkin grafik verilmektedir.

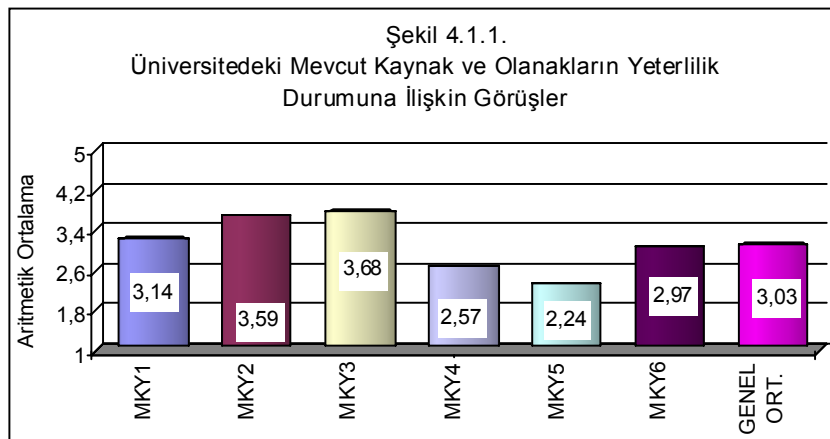
Tablo 4.1. 1.
Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki
Mevcut Kaynak Ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER	1		2		3		4		5		n	$\bar{x}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1 Öğretim elemanlarına sağlanan bilgisayar sayısı yeterlidir	8	21,6	8	21,6	4	10,8	5	13,5	12	32,4	37	3,14	1,60
2. Müzik tarihi dersinde kasetçalar,CD çalar ve VCD, DVD oynatıcı, tepegöz projeksiyon makinesi, film makinesi kullanma imkanım yeterlidir	5	13,5	2	5,4	8	21,6	10	27,0	12	32,4	37	3,59	1,36
3. Müzik tarihi dersi kaynak taramada ve ders sırasında kullanmak amacıyla İnternet olanakları yeterlidir	3	8,1	2	5,4	12	32,4	7	18,9	13	35,1	37	3,68	1,25
4.Kurumumuz kütüphanesinde müzik tarihi dersi ile ilgili yazılı kaynaklar (kitap, dergi vb.) yeterlidir	-	-	4	10,8	13	35,1	15	40,5	5	13,5	37	2,57	,87
5.Kurumumuz kütüphanesinde müzik tarihi dersi ile ilgili görsel, işitsel materyaller (kasetler, CD'ler ve eğitici filmler) yeterlidir	15	40,5	7	18,9	8	21,6	5	13,5	2	5,4	37	2,24	1,28
6.Kurumumuzda teknolojik materyalleri kullanabilmek için oluşturulmuş sınıflar yeterlidir	7	18,9	8	21,6	7	18,9	9	24,3	6	16,2	37	2,97	1,38
ORTALAMA											37	3,03	0,98

Hiç	(1)	1.00-1.80
Az	(2)	1.81-2.60
Orta	(3)	2.61-3.40
Oldukça	(4)	3.41-4.20
Tamamen	(5)	4.21-5.00

Tablo 4.1.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, müzik tarihi öğretim programının uygulanabilmesi için mevcut kaynak ve olanakları yeterli bulan öğretim elemanlarının oranı % 18.9 ile % 59.4 arasında değişmektedir. Öğretim elemanlarının yaklaşık 2/5'si ile 4/5'ü, mevcut kaynak ve olanakları orta ya da daha az yeterli görmektedir.

Görüşler aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde ise, genel olarak öğretim elemanlarının mevcut kaynak ve olanakları "orta" ($\bar{x}=3.03$) düzeyde yeterli olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Kaynak ve olanakların yeterlilik durumları ayrı ayrı incelendiğinde ise öğretim elemanlarının yalnızca, "kasetçalar, CD çalar, VCD, DVD oynatıcı, tepegöz projeksiyon makinesi ve film makinesi kullanma imkanı" ($\bar{x}=3.59$) ile "Internet olanaklarını" ($\bar{x}=3.68$) oldukça yeterli buldukları, diğer kaynak ve olanakları ise orta ya da az yeterli buldukları gözlenmektedir. Buna göre öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programının uygulanabilmesi için üniversitelerdeki mevcut kaynak ve olanakları yeterli olarak nitelendirmedikleri söylenebilir. İçinde bulunulan çağın Teknoloji çağı olduğu dikkate alındığında, mevcut kaynak ve olanakların bilim yuvaları olarak nitelendirilen üniversitelerde hala yetersizlikler gösterdiği düşünülmektedir. Bir çok çevre tarafından sempozyum, panel, konferans, TV programı, medya vb. ortamlarda üniversitelerin kaynak sıkıntıları sıklıkla vurgulanmaktadır. Eğitime ve üniversitelere ayrılan kaynakların oranları, diğer ülkelerle kıyaslandığında oldukça yetersizlikler göstermekte ve bu araştırma bulgusunu destekler nitelikler göstermektedir.

4.1.2.Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde ikinci olarak, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, öğretimde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler açısından incelenmiştir. Bu konudaki görüşlerin belirlenmesi için öğretim elemanlarına konuyla ilgili 20 soru sorulmuştur. Tablo 4.1.2'de öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapmalar ile Şekil 4.1.2'de aritmetik ortalamalara ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 4.1. 2.
Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER	1		2		3		4		5		n	$\bar{x}$	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1.Düz anlatım yöntemini kullanırım	1	2,7	6	16,2	15	40,5	15	35,1	2	5,4	37	3,24	,89
2.Soru-cevap yöntemini kullanırım	-	-	4	10,8	10	27,0	22	59,5	1	2,7	37	3,54	,73
3.Bireylerin katılımıyla oluşan tartışma yöntemini kullanırım	-	-	1	2,7	11	29,7	21	56,8	3	8,1	36	3,72	,66
4.Birden fazla grubun katılımıyla oluşan grup tartışması yöntemini kullanırım	9	24,3	7	18,9	15	40,5	6	16,2	-	-	37	2,49	1,04
5.Gezi-gözlem (konser, opera, müze v.b.) yöntemini kullanırım	10	27,0	9	24,3	13	35,1	4	10,8	1	2,7	37	2,38	1,09
6.Problem çözme yöntemini kullanırım	5	13,9	6	16,7	14	38,9	10	27,8	1	2,8	36	2,89	1,06

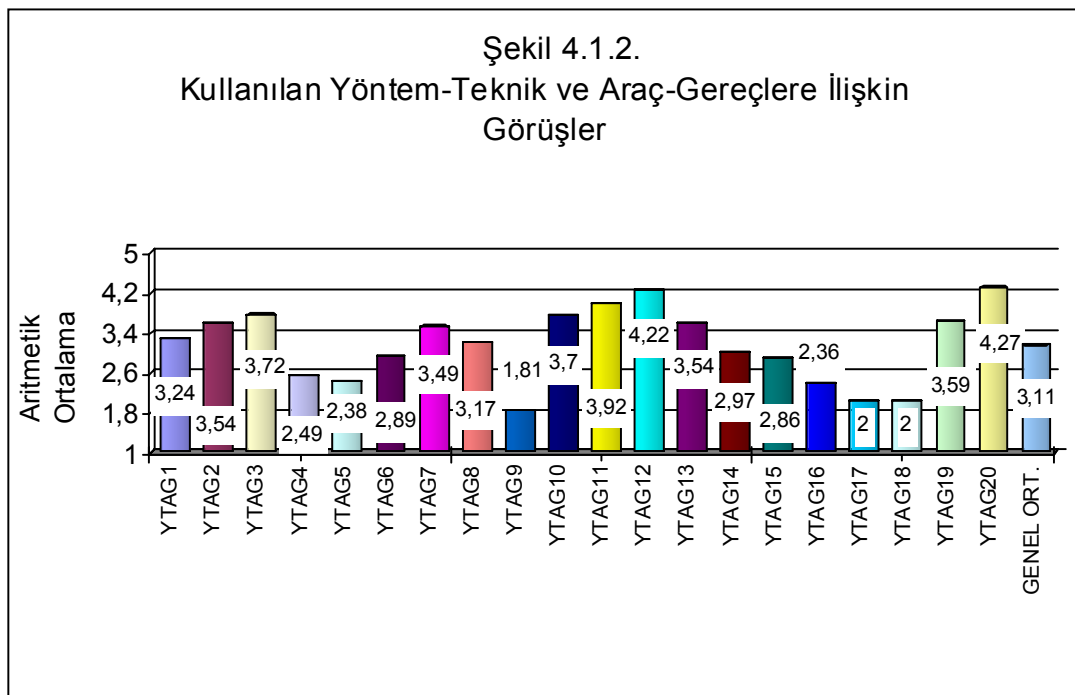
Tablo 4.1.2'nin devamı

GÖRÜŞLER	1		2		3		4		5		n	$\bar{x}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
7.Ödevlendirme (ev ödevi vb.) tekniğini kullanırım	-	-	7	18,9	9	24,3	17	45,9	4	10,8	37	3,49	,93
8.Bireysel çalışma (rapor hazırlatma, gazete çıkarma vb.) yöntemini kullanırım	5	13,9	6	16,7	6	16,7	16	44,4	3	8,3	36	3,17	1,23
9.Drama (rol oynama) yöntemini kullanırım	16	43,2	14	37,8	5	13,5	2	5,4	-	-	37	1,81	,88
10. Bilgisayar kullanırım	4	10,8	4	10,08	6	16,2	8	21,6	15	40,5	37	3,70	1,39
11. İnternet kullanırım	2	5,4	2	5,4	7	18,9	12	32,4	14	37,8	37	3,92	1,14
12. Kasetçalar, cd çalar, dvd ve vcd oynatıcı kullanırım	2	5,4	-	-	2	5,4	17	45,9	165	43,2	37	4,22	,98
13. Eğitici filmler kullanırım	5	13,5	3	8,1	7	18,9	11	29,7	11	29,7	37	3,54	1,37
14.Tepegöz projeksiyon makinesi kullanırım	12	32,4	1	2,7	10	27,0	4	10,8	10	27,0	37	2,97	1,61
15.Levhalar, düz resimler, fotoğraflar kullanırım	7	18,9	5	13,5	14	37,8	8	21,6	3	8,1	37	2,86	1,21
16. Grafik-afiş-harita kullanırım	12	33,3	7	19,4	11	30,6	4	11,1	2	5,6	36	2,36	1,22
17. Çalgı maketleri ve modeller kullanırım	14	37,8	12	32,4	8	21,6	3	8,1	-	-	37	2,00	,97
18.Dersle ilgili bilgi ve resimlerin yer aldığı bülten tahtası kullanırım	17	45,9	7	18,9	9	24,3	4	10,8	-	-	37	2,00	1,08
19. Yazı tahtası kullanırım	-	-	6	16,2	6	16,2	22	59,5	3	8,1	37	3,59	,86
20.Dersin hazırlık aşamasında bilimsel yayınlar, kitap, dergi, v.b. yazılı kaynakları kullanırım	1	2,7	2	5,4	3	8,1	11	29,7	20	54,1	37	4,27	1,02
ORTALAMA											37	3,11	0,69

Hiç	(1)	1.00-1.80
Az	(2)	1.81-2.60
Orta	(3)	2.61-3.40
Oldukça	(4)	3.41-4.20
Tamamen	(5)	4.21-5.00

Tablo 4.1.2’de de görüldüğü gibi, öğretim elemanları verilen yöntem-teknik ve araç-gereçleri % 5.4 ile % 89.1’i oranlarında kullanmaktadırlar. Grup tartışması ve drama yöntemleri ile maket-model ve bülten tahtasını tam olarak kullanan öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Aritmetik ortalamalar açısından öğretim elemanlarının görüşleri incelendiğinde de, genel olarak öğretim elemanlarının verilen yöntem-teknik ve araç-gereçleri “orta” ($\bar{x}=3.11$) düzeyde kullandıkları anlaşılmaktadır. Yöntem-teknik ve araç-gereçlerin kullanılma durumları ayrı ayrı incelendiğinde ise, “drama” ($\bar{x}=1.81$), “grup tartışması” ($\bar{x}=2.49$) ve “gezi-gözlem” ($\bar{x}=2.38$) yöntemlerinin kullanımları ile “grafik, afiş, harita” ($\bar{x}=2.36$), “çalgı maket ve modeller” ($\bar{x}=2.00$) ile “bülten tahtası” ($\bar{x}=2.00$) araç-gereçlerinin kullanımının diğer yöntem-teknik ve araç-gereçlere oranla oldukça az olduğu gözlenmektedir. Bu durum kaynak ve olanak yetersizlikleri, bazı yöntem-teknik ve araç-gereçlerin dersin yapısına uygun olmaması ve öğretim elemanlarının bu konulardaki yetersizliklerinden kaynaklanabilir.

4.1.3. Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde son olarak, öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, programın yeterlilik durumu açısından incelenmiştir. Bu konudaki görüşlerin belirlenmesi için öğretim elemanlarına müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumuna ilişkin 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.1.3'te öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapmalar ile Şekil 4.1.3'te aritmetik ortalamalara ilişkin grafik verilmektedir.

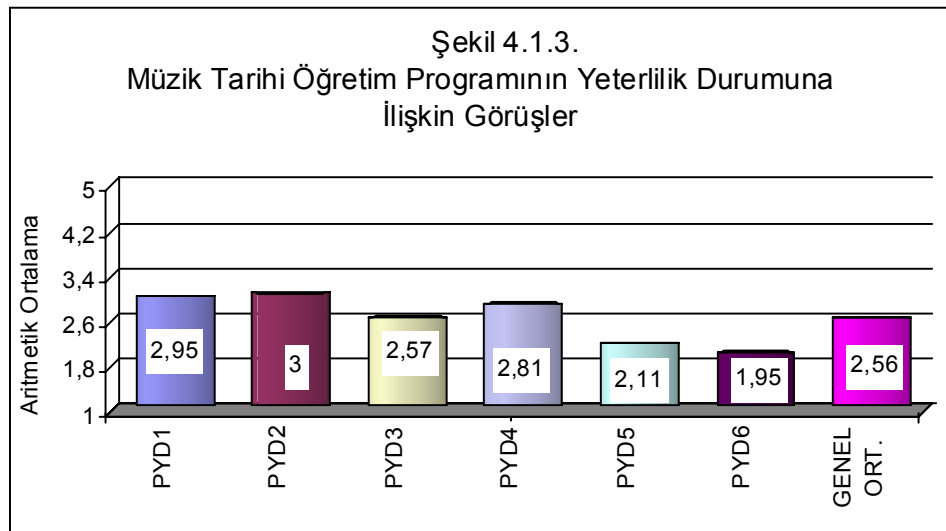
Tablo 4.1.3.
Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER	1		2		3		4		5		n	$\bar{x}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1 Haftalık ders saati ne ölçüde yeterlidir	1	2,7	7	18,9	22	59,5	7	18,9	-	-	37	2,95	
2. Türkçe kaynak kitaplar ne ölçüde yeterlidir	3	8,1	4	10,8	20	54,1	10	27,0	-	-	37	3,00	
3. Teknolojik materyal kullanma ve araştırma olanaklarınız ekonomik açıdan ne ölçüde yeterlidir	6	16,2	12	32,4	11	29,7	8	21,6	-	-	37	2,57	
4. Teknolojik materyal kullanma ve araştırma olanaklarınız zaman açısından ne ölçüde yeterlidir	-	-	12	32,4	20	54,1	5	13,5	-	-	37	2,81	
5. Öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili seminerler, hizmet içi eğitimler ne ölçüde yeterlidir	12	32,4	10	27,0	14	37,8	1	2,7	-	-	37	2,11	
6. Teknolojik materyallerin kullanımı ile ilgili seminerler, hizmet içi eğitimler ne ölçüde yeterlidir	15	40,5	11	29,7	9	24,3	2	5,4	-	-	37	1,95	94
ORTALAMA											37	2,56	0,52

Hiç	(1)	1.00-1.80
Az	(2)	1.81-2.60
Orta	(3)	2.61-3.40
Oldukça	(4)	3.41-4.20
Tamamen	(5)	4.21-5.00

Tablo 4.1.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, Müzik Tarihi Öğretim Programını öğretim elemanlarının hiç birisi (% 0.0) tam olarak yeterli bulmamaktadır. Oldukça yeterli bulanların oranı ise % 2.7 ile % 27.0 arasında değişmektedir. Bununla birlikte *teknolojik materyal kullanma ve araştırma olanaklarını da* tam olarak yetersiz bulan öğretim elemanı bulunmamaktadır (% 0.0).

Görüşler aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde ise, genel olarak öğretim elemanlarının Müzik Tarihi öğretim programını “az” ($\bar{x}=2.56$) yeterli buldukları ya da bir diğer ifadeyle yetersiz buldukları anlaşılmaktadır. Görüşler ayrı ayrı incelendiğinde ise öğretim elemanlarının yeterli olduğunu ifade etmemekle birlikte, “*haftalık ders saatini*” ($\bar{x}=2.95$) ve “*Türkçe kaynak kitapları*” kısmen de olsa yeterli buldukları, verilen diğer özellikler açısından ise yeterli bulmadıkları gözlenmektedir. Buna göre öğretim elemanlarının Müzik Tarihi öğretim programını tam olarak yeterli bulmadıkları ya da bazı yetersiz yönlerinin bulunduğunu düşündükleri söylenebilir. Türkiye’de program geliştirme faaliyetlerinin; masa başında yapılıyor olması, uygulamalara dayalı olarak, araştırma verileri doğrultusunda, uzmanları tarafından, ekip çalışmasıyla yürütülmemesi, diğer öğretim programlarında olduğu gibi Müzik tarihi öğretim programlarında da bu tür yetersizliklerin oluşmasında temel nedenler arasında sıralanabilir.

4.2. Cinsiyetlerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın ikinci alt probleminde *cinsiyetlerine göre öğretim elemanlarının* müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri *farklılaşmakta mıdır?* sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretim elemanları cinsiyet değişkenine göre, (1) kadın ve (2) erkek olmak üzere iki gruba ayrılmış ve görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Farklı cinsiyetlerdeki öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.2.1. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde ilk olarak, bayan ve erkek öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak bayan ve erkek öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.2.1'de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 4.2.1'de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

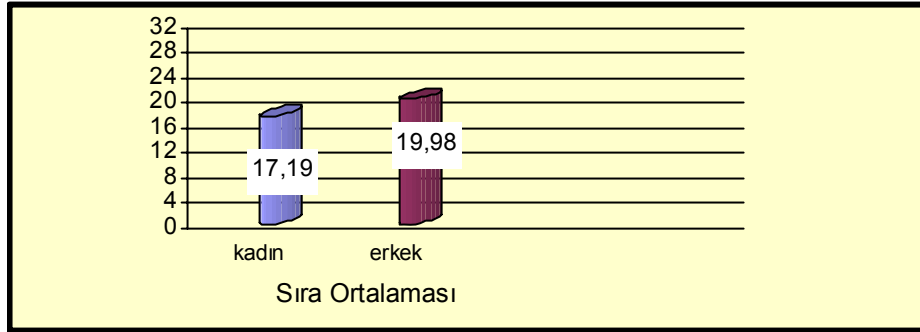
Tablo 4.2.1.
Cinsiyete Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLAR	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	Kadın	13	17,19	223,50	132.500	0,454
	Erkek	24	19,98	479,50		

$p > 0.05$

Tablo 4.2.1'in incelenmesinden, bayan ve erkek öğretim elemanlarının görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı anlaşılmaktadır ($U=132.00$, $p>0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, erkek öğretim elemanlarının üniversitedeki Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilecek mevcut kaynak ve olanakları daha yeterli olarak algıladıkları anlaşılmakla birlikte, hem bayan hem de erkek öğretim elemanlarının mevcut kaynak ve olanakları tam olarak yeterli bulmadıkları ve aralarındaki bu farkın 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmadığı söylenebilir. Bu durum, cinsiyet farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilecek mevcut kaynak ve olanakları yeterli görme düzeylerini etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.2.1.
Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının
Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların
Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde ikinci olarak, bayan ve erkek öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak bayan ve erkek öğretim elemanlarına 20 soru sorulmuştur. Tablo 3.2.2'de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 3.2.2'de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

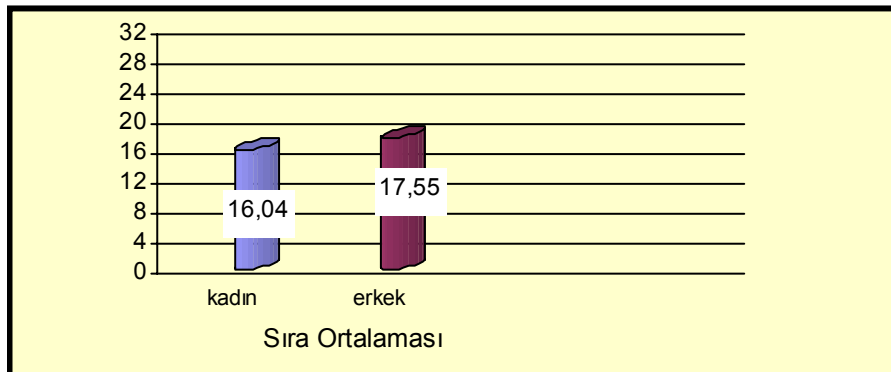
Tablo 4.2.2.
Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması

KULLANILAN YÖNTEM-TEKNİK, ARAÇ-GEREÇ	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	Kadın	12	16,04	192,50	114.500	0,667
	Erkek	21	17,55	368,50		

$p > 0.05$

Tablo 4.2.2’de de görüldüğü gibi, bayan öğretim elemanları ile erkek öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($U=114.500$, $p > 0.05$). Grupların sıra ortalamaları incelendiğinde, erkek öğretim elemanlarının bayanlara oranla verilen yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanma oranları daha yüksek görünmekle birlikte aradaki fark 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu durum, hem bayan hem de erkek öğretim elemanlarının sunulan yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanma düzeylerinin birbirine benzediğini göstermektedir. Buna göre cinsiyet değişkeninin öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçleri farklılaştırmadığı ya da etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.2.2.
Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler

4.2.3. Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde son olarak, bayan ve erkek öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak bayan ve erkek öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.2.3'te görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 4.2.3'te ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 4.2.3.
Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

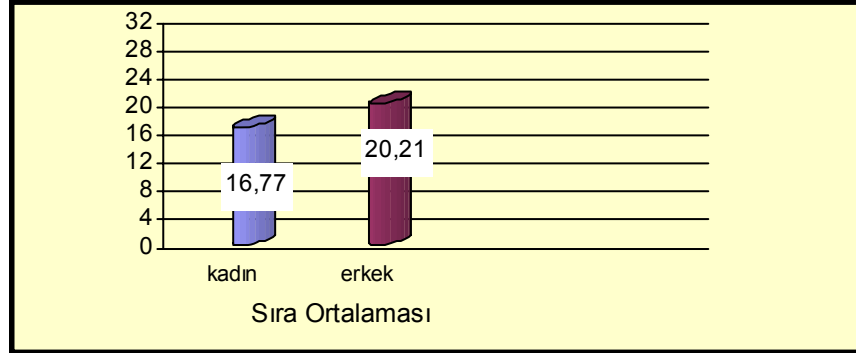
PROGRAMININ YETERLİLİK DURUMU	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	Kadın	13	16,77	218,00	127.00	0,349
	Erkek	24	20,21	485,00		

$p > 0.05$

Tablo 4.2.3'ten de anlaşılacağı gibi, bayan öğretim elemanları ile erkek öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark gözlenmemektedir ($U=127.00$, $p > 0.05$). Cinsiyet değişkenine göre bayan ve erkek öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde, erkeklerin müzik tarihi öğretim programını daha yeterli olarak nitelendirdikleri gözlenmekle birlikte, görüşler arasındaki bu fark 0.05 düzeyinde anlamlı değildir. Bu durum, bayan ve erkek öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu değerlendirmeye yönelik görüşlerinin bir birinden farklı olmadığını göstermektedir. Bir diğer ifadeyle öğretim elemanları bayan ya da erkek olsun öğretim programının eksik ve aksak yönlerinin bulunduğu kanısını taşımaktadırlar.

Şekil 4.2.3.
Cinsiyetlerine Göre, Öğretim Elemanlarının
Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik
Durumuna İlişkin Görüşleri

4.3. Eğitim Düzeylerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın üçüncü alt probleminde *eğitim düzeylerine göre öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?* sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken öğretim elemanları eğitim düzeyi değişkenine göre, (1) lisans, (2) yüksek lisans ve (3) doktora/sanatta yeterlilik olmak üzere üç gruba ayrılmış ve görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Farklı eğitim düzeylerindeki öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.3.1. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde ilk olarak, eğitim düzeyleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik

görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak eğitim düzeyleri farklı öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.3.1’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis - H Testi sonuçları, Şekil 4.3.1’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

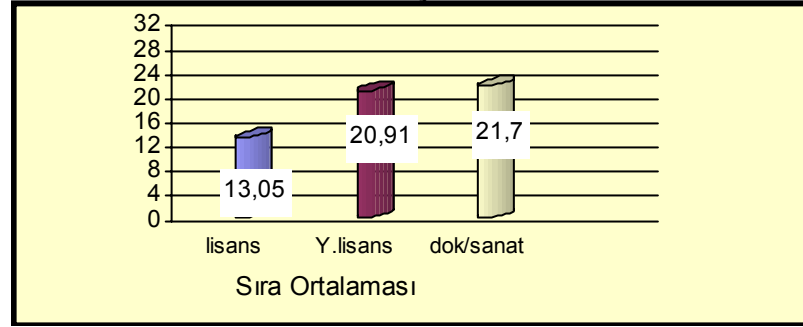
Tablo 4.3.1.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLAR	Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Lisans	10	13,05	2	4.192	0.123
	Y. Lisans	17	20,91			
	Doktora/Sanatta Yeterlilik	10	21,70			

p>0.05

Tablo 4.3.1’den de anlaşıldığı gibi lisans, Y. Lisans ve doktora/sanatta yeterlilik eğitim düzeylerindeki öğretim elemanlarının üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, eğitim düzeyleri lisans seviyesinde olan öğretim elemanlarının üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları diğerlerine oranla daha az yeterli olarak algıladıkları gözlenmekle birlikte, genel olarak görüşlerinin benzerlik taşıdığı ya da bir başka ifadeyle mevcut kaynak ve olanakları yeterli bulma düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılık taşımadığı ($X^2_{(2)} = 4.192$; $p > 0.05$) söylenebilir. Bu durum, eğitim düzeyi farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilir mevcut kaynak ve olanakları yeterli görme düzeylerini etkilemediği şeklinde de yorumlanabilir.

Şekil 4.3.1.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim
Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak
ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin
Görüşleri

4.3.2. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde ikinci olarak, eğitim düzeyleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak eğitim düzeyleri farklı öğretim elemanlarına 20 soru sorulmuştur. Tablo 4.3.2’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.3.2’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

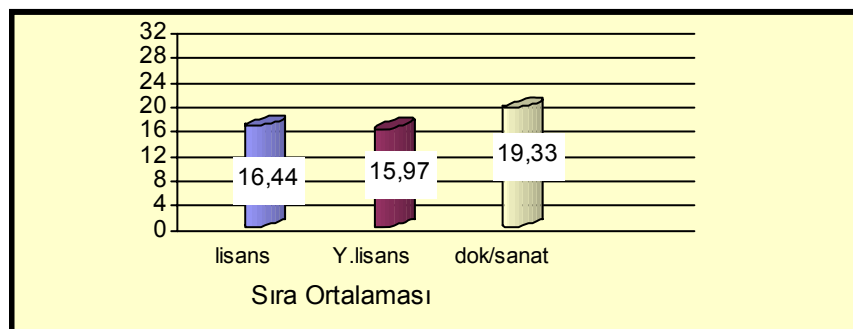
Tablo 4.3.2.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde
Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması

KULLANILAN YÖNTEM-TEKNİK VE ARAÇ-GEREÇLER	Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Lisans	8	16,44	2	0.734	0.693
	Y. Lisans	16	15,97			
	Doktora/Sanatta Yeterlilik	9	19,33			

p>0.05

Tablo 4.3.2’de de görüldüğü gibi lisans, Y. Lisans ve doktora/sanatta yeterlilik eğitim düzeylerindeki öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların sıra ortalamaları incelendiğinde, eğitim düzeyi doktora/sanatta yeterlilik seviyesinde olan öğretim elemanlarının kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler diğerlerine oranla daha yoğun olmakla birlikte, genel olarak kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçlerin benzerlik ($X^2_{(2)} = 0.734$; $p > 0.05$) gösterdiği söylenebilir. Bu durum, eğitim düzeyi farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçleri önemli ölçüde farklılaştırmadığı ya da etkilemediği şeklinde de yorumlanabilir.

Şekil 4.3.2.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler

4.3.3. Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde son olarak, eğitim düzeyleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak farklı eğitim seviyelerindeki öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.3.3’te görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.3.3’te ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

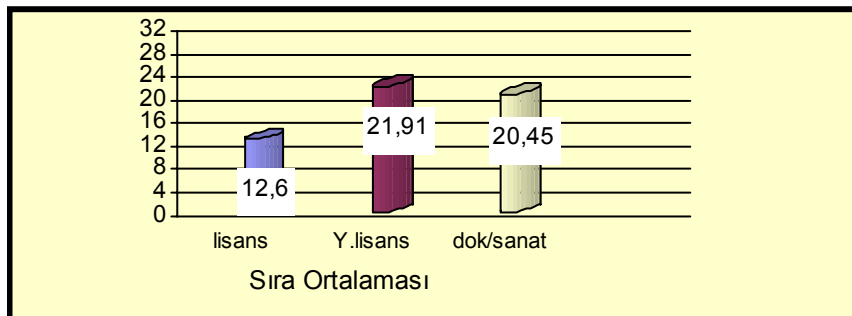
Tablo 4.3.3.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

PROGRAMIN YETERLİLİK DURUMU	Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Lisans	10	12,60	2	5.060	0.080
	Y. Lisans	17	21,91			
	Doktora/Sanatta Yeterlilik	10	20,45			

p>0.05

Tablo 4.3.3'te lisans, Y. Lisans ve doktora/sanatta yeterlilik eğitim düzeylerindeki öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını yeterli bulma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, eğitim düzeyleri lisans seviyesinde olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını diğerlerine oranla daha az yeterli olarak algılamakla birlikte, genel olarak görüşlerinin benzerlik taşıdığı ya da bir başka ifadeyle öğretim programını yeterli bulma düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılık taşımadığı ($X^2_{(2)} = 5.060$; $p>0.05$) söylenebilir. Bu durum, eğitim düzeyi farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programını yeterli görme düzeylerini etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.3.3.
Eğitim Düzeylerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.4. Hizmet Sürelerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın dördüncü alt probleminde *hizmet sürelerine göre öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?* sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretim elemanları hizmet süresi değişkenine göre, (1) 10 yıl ve daha az, (2) 11 yıl ve daha fazla olmak üzere iki gruba ayrılmış ve görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Farklı hizmet sürelerindeki öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.4.1. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde ilk olarak, 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak kıdem dereceleri farklı olan öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.4.1'de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 4.4.1'de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

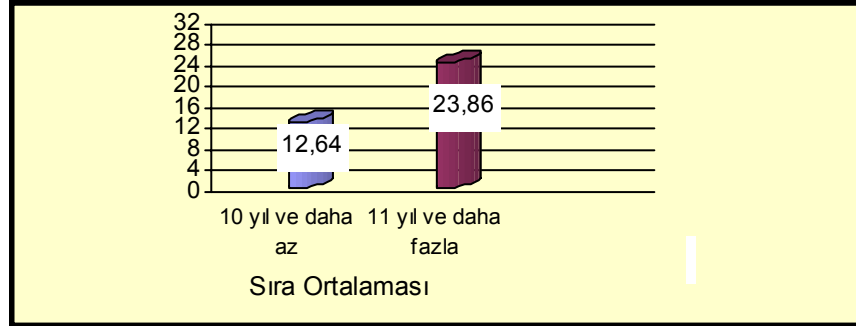
Tablo 4.4.1.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLAR	Hizmet Süresi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	10 yıl ve daha az	21	12,64	265,50	34.500	0,001*
	11 yıl ve daha fazla	11	23,86	262,50		

P<0.05

Tablo 4.4.1'in incelenmesinden, 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla, 11 yıl ve daha fazla hizmet süresi bulunan öğretim elemanlarının görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu anlaşılmaktadır (U=34.500, p<0.05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, deneyimi fazla olan öğretim elemanlarının üniversitedeki Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilir mevcut kaynak ve olanakları daha yeterli olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeni, teknolojinin hızlı ilerlemesi olabilir. Hizmet süresi fazla olan öğretim elemanları hem eskiyi hem de yeniye zihinsel olarak hatırlamakta, bugünkü kaynak ve olanaklarla öncekileri karşılaştırmakta ve bugünkü kaynak ve olanakları daha yeterli olarak algılamakta olabilirler. Bu durum, hizmet süresi farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilir mevcut kaynak ve olanakları yeterli görme düzeylerini etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.4.1.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının
Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların
Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.4.2. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde ikinci olarak, 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla, 11 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla, 11 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip öğretim elemanlarına 20 soru sorulmuştur. Tablo 4.4.2’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 4.4.2’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 4.4.2.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde
Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması

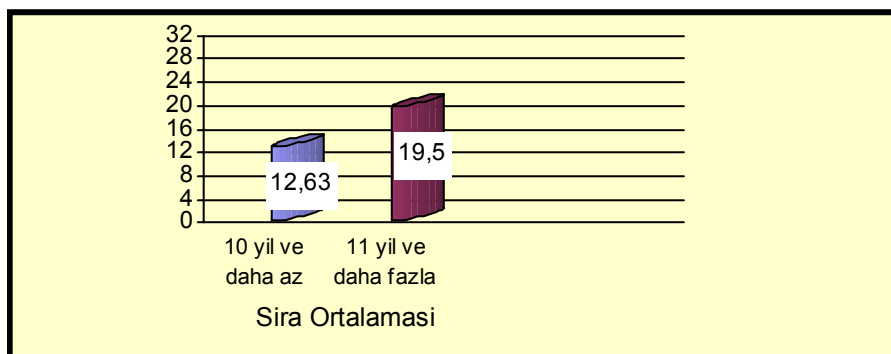
KULLANILAN YÖNTEM-TEKNİK, ARAÇ-GEREÇ	Hizmet Süresi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	10 yıl ve daha az	19	12,63	240,00	50.000	0,039*
	11 yıl ve daha fazla	10	19,50	195,00		

P<0.05

Tablo 4.4.2’de de görüldüğü gibi, 10 yıl ve daha az deneyime sahip öğretim elemanları ile 11 yıl ve daha fazla deneyime sahip öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($U=50.000$, $p<0.05$). Grupların sıra ortalamaları incelendiğinde, 11 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip olan öğretim elemanlarının diğerlerine oranla verilen yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanma oranları daha düşük görünmektedir. Bu durum, deneyimin kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler üzerindeki etkisini göstermektedir. Buna göre hizmet süresi değişkeninin öğretim elemanları tarafından müzik tarihi öğretiminde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçleri farklılaştırdığı, deneyimlilerin daha çeşitli yöntem ve teknikleri zaman içerisinde öğrendikleri ve derslerinde bunları kullanabildikleri, ayrıca daha zengin öğretim materyallerini öğrenme-öğretme sürecinde işe koşabildikleri söylenebilir.

Sekil 4.4.2.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler

4.4.3. Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde son olarak, 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip olanlarla, 11 yıl ve daha

fazla hizmet süresine sahip öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.4.3'te görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U-Testi sonuçları, Şekil 4.4.3'te ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

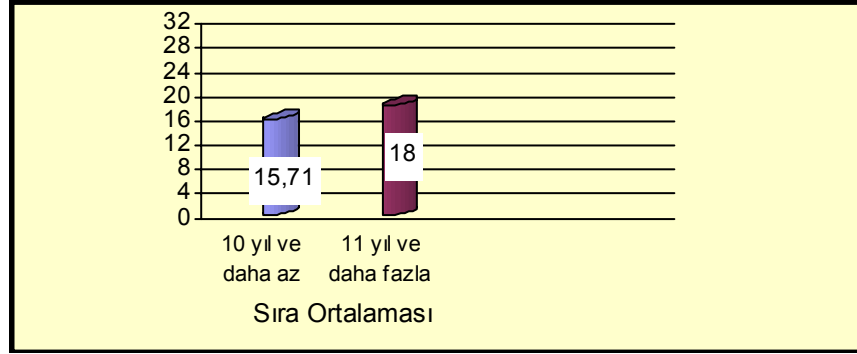
Tablo 4.4.3.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

PROGRAMININ YETERLİLİK DURUMU	Hizmet Süresi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	10 yıl ve daha az	21	15,71	330,00	99.000	0,503
	11 yıl ve daha fazla	11	18,00	198,00		

$p>0.05$

Tablo 4.4.3'ten de anlaşılacağı gibi, hizmet süresi 10 yıl ya da altında olan öğretim elemanları ile 11 yıl ve daha fazla olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark gözlenmemektedir ($U=99.000$, $p>0.05$). Görüşlere ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde, kıdemlilerin müzik tarihi öğretim programını daha yeterli olarak nitelendirdikleri gözlenmekle birlikte, görüşler arasındaki bu fark 0.05 düzeyinde anlamlı değildir. Bu durum, hizmet açısından deneyimleri farklı olan öğretim elemanlarının, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumunu değerlendirmeye yönelik görüşlerinin birbirinden farklı olmadığını göstermektedir. Bir diğer ifadeyle öğretim elemanları deneyimli ya da daha az deneyimli olsunlar, öğretim programının eksik ve aksak yönlerinin bulunduğu kanısını, benzer oranlarda taşımaktadırlar.

Şekil 4.4.3.
Hizmet Sürelerine Göre, Öğretim Elemanlarının
Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik
Durumuna İlişkin Görüşleri

4.5. Unvanlarına Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın dördüncü alt probleminde *unvanlarına göre öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?* Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretim elemanları unvanlarına göre, (1) okutman/öğretim görevlisi, (2) uzman/araştırma görevlisi ve (3) öğretim üyesi olmak üzere üç gruba ayrılmış ve görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Unvanları farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.5.1. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi içerisinde ilk olarak, unvanları farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak unvanları farklı öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.5.1’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis - H Testi sonuçları, Şekil 4.5.1’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

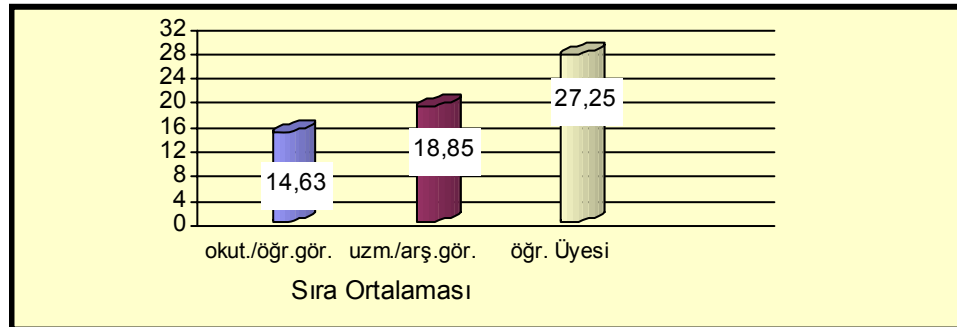
Tablo 4.5.1.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLAR	Unvan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Okutman ve Öğr.Gör.	19	14,63	2	7.040	0.030*
	Uzman ve Arş. Gör.	10	18,85			
	Öğretim Üyesi	6	27,25			

P<0.05

Tablo 4.5.1’den farklı unvanlardaki öğretim elemanlarının üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, Öğretim Üyelerinin üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları diğerlerine oranla daha yeterli olarak algıladıkları gözlenmektedir ($X^2_{(2)} = 7.040$; $p<0.05$). Öğretim üyelerinin yaş ve kıdem düzeyleri ile eğitim sistemiyle ilgili bilgilerindeki, sisteme yönelik bakış açılarındaki farklılıklar, mevcut kaynak ve olanakları diğerlerine oranla daha yeterli olarak algılamalarına neden olmuş olabilir. Bu durum, unvan farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullanılabilecek mevcut kaynak ve olanakları yeterli görme düzeylerini etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.5.1.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının
Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların
Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.5.2. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi içerisinde ikinci olarak, unvanları farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak farklı unvanlara sahip öğretim elemanlarına 20 soru sorulmuştur. Tablo 4.5.2’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.5.2’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

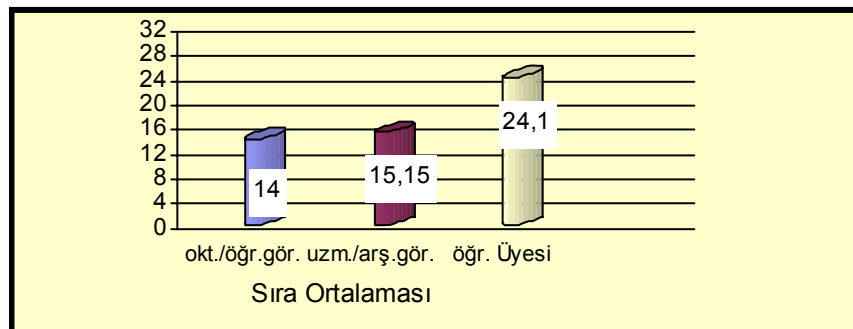
Tablo 4.5.2.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde
Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması

KULLANILAN YÖNTEM-TEKNİK VE ARAÇ-GEREÇLER	Unvan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Okutman ve Öğr.Gör.	16	14,00	2	4.840	0.089
	Uzman ve Arş. Gör.	10	15,15			
	Öğretim Üyesi	5	24,10			

p>0.05

Tablo 4.5.2’de de görüldüğü gibi unvanları farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların sıra ortalamaları incelendiğinde, öğretim üyelerinin kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçler diğerlerine oranla daha yoğun olmakla birlikte, genel olarak kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçlerin benzerlik ($X^2_{(2)} = 4.840; p > 0.05$) gösterdiği söylenebilir. Bu durum, unvan farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullandıkları yöntem-teknik ve araç-gereçleri çok az farklılaştırdığı şeklinde yorumlanabilir. Kullanılan yöntem-teknik ve araç-gereçlerin daha çok mevcut kaynak ve olanaklardan etkilendiği söylenebilir.

Şekil 4.5.2.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçler

4.5.3. Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi içerisinde son olarak, unvanları farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak farklı unvanlara sahip öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.5.3’te görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.5.3’te ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

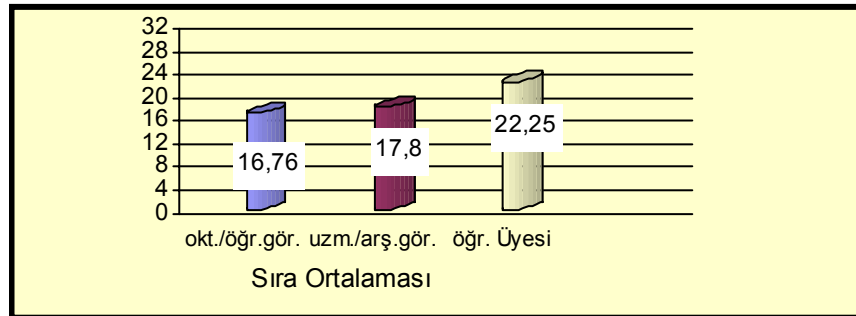
Tablo 4.5.3.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

ROGRAMIN YETERLİLİK DURUMU	Unvan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	Okutman ve Öğr. Gör.	19	16,76	2	1.342	0.511
	Uzman ve Arş. Gör.	10	17,80			
	Öğretim Üyesi	6	22,25			

p>0.05

Tablo 4.5.3'te unvanları farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını yeterli bulma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, öğretim üyelerinin müzik tarihi öğretim programını diğerlerine oranla daha yeterli olarak algılamakla birlikte, genel olarak görüşlerinin benzerlik taşıdığı ya da bir başka ifadeyle öğretim programını yeterli bulma düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılık taşımadığı ($X^2_{(2)} = 1.342$; $p>0.05$) söylenebilir. Bu durum, unvan farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programını yeterli görme düzeylerini etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.5.3.
Unvanlarına Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.6. Ders Yüklerine Göre Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın altıncı alt probleminde son olarak *ders yüklerine göre öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?* sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretim elemanları ders yüklerine göre, (1) 15 saat ve daha az, (2) 16-25 saat ve (3) 26 saat ve daha fazla olmak üzere üç gruba ayrılmış ve görüşlerinin farklılaşp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Ders yükleri farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşleri; (1) Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu, (2) Müzik Tarihi Öğretimi'nde kullanılan yöntem-tekni ve araç-gereçler ile (3) Müzik Tarihi Öğretim Programı'nın yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.6.1. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretimi Açısından Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi içerisinde ilk olarak, ders yükleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak ders yükleri farklı öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.6.1'de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis - H Testi sonuçları, Şekil 4.6.1'de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

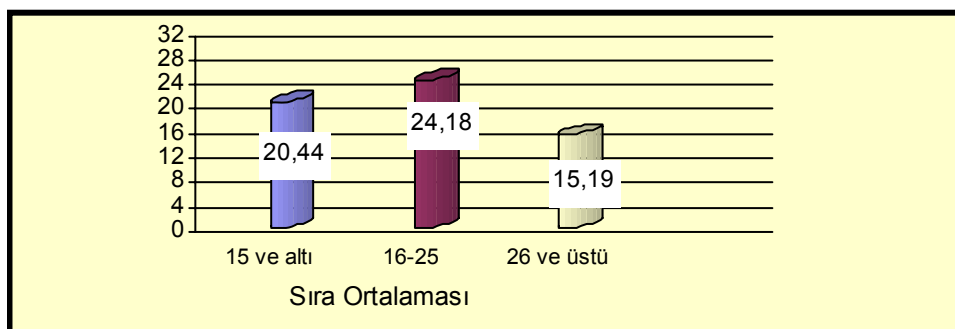
Tablo 4.6.1.
Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

MEVCUT KAYNAK VE OLANAKLAR	Ders Yüğü	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	15 Saat ve Daha Az	8	20,44	2	4.908	0.086
	16-25 Saat	11	24,18			
	26 Saat ve Daha Fazla	18	15,19			

p>0.05

Tablo 4.6.1'den, ders yükleri farklı öğretim elemanlarının üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı anlaşılmaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, Ders yükü 26 saat ve daha fazla olan öğretim elemanlarının, üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları diğerlerine oranla daha yetersiz olarak algıladıkları gözlenmekle birlikte görüşler arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlı değildir ($X^2_{(2)} = 4.908$; p>0.05). Ders yükü daha az olanların mevcut kaynak ve olanakları daha fazla araştırıp bulma olanağının bulunması, anlamlı bulunmamakla birlikte oluşan bu farklılığın temel nedeni olabilir.

Şekil 4.6.1.
Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Üniversitedeki Mevcut Kaynak ve Olanakların Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

4.6.2. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi içerisinde ikinci olarak, ders yükleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak farklı ders yüklerine sahip öğretim elemanlarına 20 soru sorulmuştur. Tablo 4.6.2’de görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.6.2’de ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

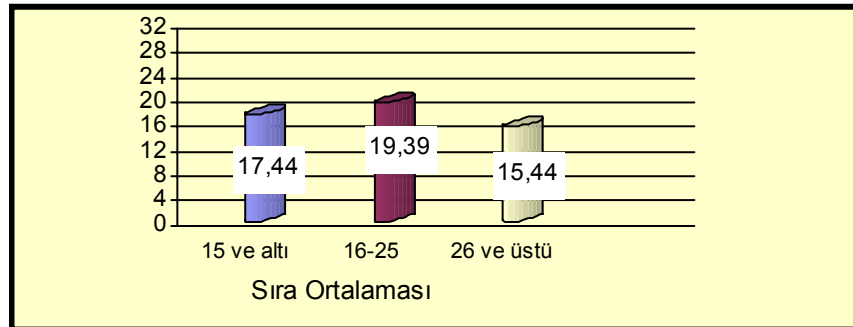
Tablo 4.6.2.
Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-Teknik ve Araç-Gereçlerin Karşılaştırılması

KULLANILAN YÖNTEM-TEKNİK VE ARAÇ- GEREÇLER	Ders Yüğü	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	15 Saat ve Daha Az	8	17,44	2	0.985	0.611
	16-25 Saat	9	19,39			
	26 Saat ve Daha Fazla	16	15,44			

p>0.05

Tablo 4.6.2’de de görüldüğü gibi ders yükleri farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların sıra ortalamaları incelendiğinde, Ders yüğü 26 saat ve daha fazla olanların kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçler diğerlerine oranla daha az çeşitlilik ve yoğunluk göstermekle birlikte, genel olarak kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçlerin benzerlik ($X^2_{(2)} = 0.985$; p>0.05) gösterdiği söylenebilir. Bu durum, Ders yüğü farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretiminde kullandıkları yöntem-tekni ve araç-gereçleri farklılaştırmadığı şeklinde yorumlanabilir. Kullanılan yöntem-tekni ve araç-gereçlerin daha çok mevcut kaynak ve olanaklardan etkilendiği söylenebilir.

Şekil 4.6.2.
Ders Yüküne Göre, Öğretim Elemanlarının
Müzik Tarihi Öğretiminde Kullandıkları Yöntem-
Teknik ve Araç-Gereçler

4.6.3. Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi içerisinde son olarak, ders yükleri farklı öğretim elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim Programını değerlendirmeye yönelik görüşleri, müzik tarihi öğretim programının yeterlilik durumu açısından karşılaştırılmıştır. Konuyla ilgili olarak ders yükleri farklı olan öğretim elemanlarına 6 soru sorulmuştur. Tablo 4.6.3'te görüşlerin karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis-H Testi sonuçları, Şekil 4.6.3'te ise karşılaştırmalara ilişkin grafik verilmektedir.

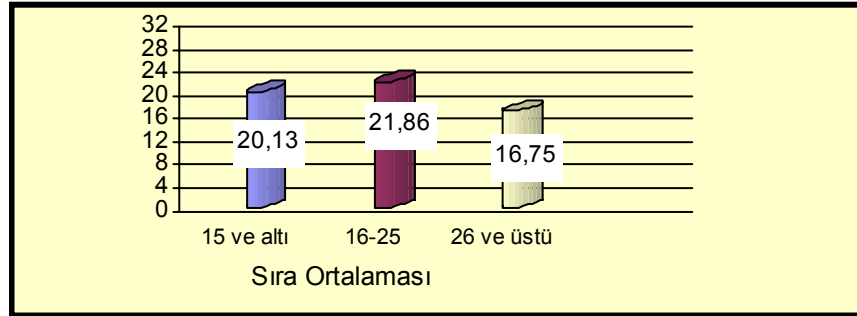
Tablo 4.6.3.
Ders Yüklerine Göre, Öğretim Elemanlarının Müzik Tarihi Öğretim
Programlarının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

PROGRAMIN YETERLİLİK DURUMU	Ders Yüğü	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
	15 Saat ve Daha Az	8	20,13	2	1.686	0.431
	16-25 Saat	11	21,86			
	26 Saat ve Daha Fazla	18	16,75			

p>0.05

Tablo 4.6.3'te ders yükleri farklı olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını yeterli bulma durumları arasında manidar bir fark bulunmamaktadır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, ders yükü fazla olan öğretim elemanlarının müzik tarihi öğretim programını diğerlerine oranla daha yetersiz olarak algıladıkları gözlenmekle birlikte, genel olarak görüşlerinin benzerlik taşıdığı ya da bir başka ifadeyle öğretim programını yeterli bulma düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaşmadığı söylenebilir ($X^2_{(2)} = 1.686; p > 0.05$). Bu durum, ders yükü farklılığının öğretim elemanlarının, Müzik Tarihi Öğretim Programını yeterli görme düzeylerini etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 4.6.3.
Ders Yüküne Göre, Öğretim Elemanlarının
Müzik Tarihi Öğretim Programının Yeterlilik
Durumuna İlişkin Görüşleri

BÖLÜM V

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak varılan genel sonuçlar ve öneriler verilmektedir.

5.1.SONUÇLAR

Araştırmada varılan genel sonuçlar şunlardır:

1. *Öğretim elemanları, Müzik Tarihi Öğretim Programına yönelik olarak üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları çok yeterli bulmamaktadırlar. Mevcut kaynak ve olanaklar açısından “kasetçalar, cd çalar, vcd, dvd oynatıcı, tepegöz projeksiyon makinesi ve film makinesi kullanma imkanı” ile “Internet olanaklarını” daha yeterli olarak nitelendirmekte, diğer kaynak ve olanakları ise kısmen yeterli görmektedirler.*

2. *Öğretim elemanları, müzik tarihi öğretiminde kısmen farklı yöntem-teknik ve araç-gereçlere yer vermektedirler. Drama, grup tartışması ve gezi-gözlem yöntemleri ile grafik, afiş, harita, çalgı maket, model ve bülten tahtası araç-gereçlerini diğer yöntem-teknik ve araç-gereçlere oranla daha az kullanmaktadırlar.*

3. *Öğretim elemanları, Müzik Tarihi öğretim programını tam olarak yeterli görmemekte ya da bazı yetersiz yönlerinin bulunduğunu düşünmektedirler. Öğretim elemanları haftalık ders saatini ve Türkçe kaynak kitapları kısmen yeterli bulurken, verilen diğer özellikleri yeterli bulmamaktadırlar.*

4. *Öğretim elemanlarının bayan ya da erkek olması, müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini değiştirmemektedir. Hem bayanlar hem de erkekler; Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumu ile müzik tarihi dersi programının yeterlilik durumunu*

benzer biçimde değerlendirmekte ve Müzik Tarihi Öğretimi'nde benzer yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanmaktadırlar.

5. *Öğretim elemanlarının eğitim düzeyleri, müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini farklılaştırmamaktadır.* Öğretim elemanlarının eğitim düzeyleri lisans, Y. Lisans ve Doktora ya da Sanatta yeterlilik düzeyinde olsa da, Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanaklar ile öğretim programının yeterlilik durumu benzer biçimde değerlendirmekte, Müzik Tarihi Öğretimi'nde hemen hemen aynı yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanmaktadırlar.

6. *Öğretim elemanlarının hizmet süreleri, müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini etkilemektedir.* Deneyimleri fazla olan öğretim elemanları, Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları daha yeterli algılamakta, ancak araştırılan yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanma oranları daha düşük görünmektedir. Bununla birlikte öğretim programının yeterlilik durumunu hem deneyimli hem de daha az deneyimli olan öğretim elemanları benzer biçimde değerlendirmektedirler.

7. *Öğretim elemanlarının unvanları, müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini kısmen etkilemektedir.* Öğretim üyeleri, Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakları diğerlerinden daha yeterli algılamaktadır. Bununla birlikte, araştırılan yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanma oranları ile öğretim programının yeterli görme durumları açısından unvanın önemli bir etkisi gözlenmemektedir.

8. *Öğretim elemanlarının ders yükünün fazla ya da az olması, müzik tarihi öğretim programını değerlendirmeye yönelik görüşlerini değiştirmemektedir.* Hem ders yükü az olanlar, hem de fazla derse girenler; Müzik Tarihi Öğretimi açısından üniversitedeki mevcut kaynak ve olanakların yeterlilik durumunu, müzik tarihi dersi programının yeterlilik durumunu benzer biçimde değerlendirmekte ve Müzik Tarihi Öğretimi'nde benzer yöntem-teknik ve araç-gereçleri kullanmaktadırlar.

5.2.ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda, araştırmaya yönelik olarak geliştirilen öneriler şunlardır:

1. Öğretim elemanlarının da bu konuda açıkça görüş bildirdiklerini göze alarak müzik tarihi dersini daha etkili ve verimli işleyebilmeleri için üniversitelerdeki mevcut kaynak ve olanaklar(teknolojik altyapı, internet, maket, model, görsel işitsel materyaller, yerli ve yabancı kaynak kitaplar vb.) iyileştirilmelidir.
2. Disiplinler arası çalışmalarla oluşturulacak görsel ve işitsel açıdan zengin interaktif eğitim CD'leri oluşturularak tüm eğitim kurumlarına dağıtılabılır.
3. Üniversitelerde, öğretim elemanlarının farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeleri için “ öğretim yöntem ve teknikleri” ile ilgili seminerler düzenlenebilir.
4. Üniversitelerde, öğretim elemanlarına ve MEABD öğrencilerine teknolojik materyallerin, araç-gereçlerin nasıl kullanıldığı ile ilgili seminerler düzenlenebilir.
5. MEABD'da “müzik tarihi”, yüksek lisans ve doktora düzeyinde bir uzmanlık alanı haline getirilebilir.
6. MEABD'da müzik tarihi dersi programı tekrar gözden geçirilerek, programın istenilen düzeyde gerçekleşebilmesi için haftalık ders saati arttırılabilir.

KAYNAKÇA

AKBABA, B(2005),”Tarih Öğretiminde Fotoğraf Kullanımı”.**Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi.**(Cilt 6,sayı 1),s:185-197

ALTAN, Z. (2001). “Öğretmenlere Değişimi Öğretme ve Değişim Kuramlarının Öğretmenlerin Teknoloji Eğitimindeki Yeri”. Eğitim ve Bilim Dergisi.

ALTUNYA, N.(2006). **Gazi Eğitim Enstitüsü**. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi, s:645

AVŞAR, O. (2002). Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. **V. UIUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara

BAKİ, A., Tiryaki, E., Çelik, D., Öztekin, B. (2000). **IV. UIUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. Excel Yardımıyla İlköğretimde Matematik Öğretiminde Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirme.

BAKİOĞLU, A., Hacıfazlıoğlu, Ö. (2004). Öğretimde Teknolojinin Kullanımı Konusunda Üniversite Yönetiminden Beklentiler: Öğretim Elemanlarının ve Öğrencilerin Görüşleri. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi**. Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara: 971-1001

BALCI, B. (2002). Öğretmen Yetiştirmede Teknoloji Kullanımı. **V. UIUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara.

BULUT, D. (2005). Türkiyede’ki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının Kalite Kriterleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (EFQM Modeli). Ankara. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

CALVYN, P. (2004). “ **The impact of the Implementation of Technology Education on In-Service Teacher Education in South Africa (Impact of**

Technology Education in the RSA” . International Journal of Technology and Design Education 14, Kluwer Academic Publishers, Printed in the Netherlands.p 205-218

ÇAKIR, S., Berberoğlu, G., Alpsan, D., Uysal, C. (2002). Örnek Olaya Dayalı Öğrenme Yönteminin, Cinsiyetin ve Öğrenme Stilllerinin Öğrencilerin Performanslarına, Biyoloji Dersine Karşı Tutumlarına, Akademik Bilgilerine ve Üst Düzey Düşünme Yeteneklerine Etkisi. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara.

DEMİREL,Ö.(2006).**Öğretme Sanatı**. (Onuncu Baskı). Ankara:Pagem Yayıncılık.

DURU,K., Gürdal,A.(2006).”İlköğretim Fen Bilgisi Dersinde Kavram Haritasıyla ve Gruplara Kavram Haritası Çizdirilerek Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi”. **Kastamonu Eğitim Dergisi**.(Cilt 14), Ekim, 2006,s:473-480

ERDOĞAN, F. (2004). Yeni Eğitim Teknolojilerinin Eğitim Programlarında Kullanılmasına İlişkin Bir Çalışma. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi**. Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara.

ERKTİN, E., Gülseçen, S. (2001). **Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımını Etkileyen Psikolojik Etmenler**. Eğitim ve Bilim Dergisi.

ERYILMAZ, A., Kırmızı, M. (2002). Öğrenci ve Öğretmenlerin Lise 2 Fizik Konularını Nasıl Daha Zevkli Öğrenebilecekleri Hakkındaki Görüşleri. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara.

GÖZÜTOK, D. (2006). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. (Birinci Baskı). Ankara: Ekinoks Yayınevi

GÜADEK, (2006). **Öğrenci Memnuniyet Araştırması**. Gazi Üniversitesi Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu.

GÜNAY, E., Özdemir, M. (2006). **Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme.** (İkinci Baskı). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

KAZU,İ.,Özdemir,O.(2004). Yeni Eğitim Teknolojilerinin Eğitim Programlarında Kullanılmasına İlişkin Bir Açıklama. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi.** Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara

KESER, H. (2004). Ergonomik Açıdan Bilgisayar Çalışma Ortamlarının Düzenlenmesi. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi.** Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara

KESER, Ö., Akdeniz, A. (2002). Geleneksel Öğrenme Ortamlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara

KÖKSAL, H. (1995). "Reducing Teacher Resistance to Innovations", **VI. IFIP Dünya Konferansı Computers in Education.** Birmingham

KÖSEOĞLU,F., Budak,E., Kavak,N.(2002)."Yapılandırmacı Öğrenme Teorisine Dayanan Ders Materyali-Öğretmen Adaylarına Asit-Baz Konusu İle İlgili Kavramların Öğretilmesi". **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara

KÜÇÜK, M., Yetim, M., Saka, C., Genel, Y. (2002). Kimya Eğitim ve Öğretiminde Uygulanan Öğretim Yöntemleri Etkin Kavram Öğretimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara

KÜÇÜKAHMET, L. (2000). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme.** (Onbirinci Baskı). Ankara: Nobel Yayınları

KÜÇÜKAHMET, L. (2006). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme.**(Onsekizinci Baskı). Ankara: Nobel Yayınları

KINSIZ, M.(1997).Çağdaş Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerindeki Gelişmeleri İzleyip Uygulayabilen Öğretmen Yetiştirilebiliyor mu?. **Almanca**

Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi Hedefler ve Beklentiler Uluslar arası Sempozyumu. 20-2.11. Hacettepe, Ankara.

MERAL,Ç.,Çolak,E.(2002).”Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kullanım Profili”.**II. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu.** Sakarya, 16-18 Ekim 2002.

MORGİL, İ., Erdem, E.(2002).”Kimya Dersinde Küçük Grupta Öğrenme Konusunda Öğrenci Görüşleri”. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara,s:759

MORGİL,İ., Yılmaz, A., Seferoğlu, Z.(2002).”Stereokimya Konusunda Farklı Öğretim Yöntemlerinin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara,s:780

OLİVER, R. (1994). “ **Information technology courses in teacher education: The need for integration**”. Journal of Information Tecnology for Teacher Education.

ÖZDEN, Y. (1999). **Öğrenme ve Öğretme.** (Üçüncü Baskı). Ankara: Pagem Yayıncılık

PEKER, M., Yalın, İ. (2002). Matematik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Öğrenme Stillere Uygun Öğretim Yapma Düzeyleriyle İlgili Öğrenci Görüşleri. **V. UIUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.** 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara

PEKTAŞ,M., Türkmen, L.,Solak,K.(2006).”Bilgisayar Destekli Öğretimin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sindirim Sistemi ve Boşaltım Sistemi Konularını Öğrenmeleri Üzerine Etkisi”.**Kastamonu Eğitim Dergisi.** (cilt 14).Ekim 2006.Ankara,s:465

SADIK, R.(1999). **Öğretmen Olmak**. Ankara: Güldikeni Yakınları

SAY, A.(1992). **Müzik Ansiklopedisi**. (Birinci Baskı). Ankara: Başkent Yayınevi

SELÇUK, Z. (2004). **Gelişim ve Öğrenme**. (Onuncu Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.

SÖNMEZ, V. (2004). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**. (Onbirinci Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık

ŞAHİN, Ç. (2004). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Stratejileri. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi**. Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara.

TDK(Türk Dil Kurumu).(1992). Türkçe Sözlük. İstanbul: Milliyet

UÇAN, A.(1997). **Müzik Eğitimi**. (İkinci Baskı). Ankara:Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

USLUEL,Y., Seferoğlu, B.(2003).”Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Bilgisayar Kullanımları ve Öz-yeterlik Algıları”. **Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, 21-23 Mayıs, ODTÜ,Ankara.

UŞUN,S.(2003).”Eğitim ve Öğretimde Bilgisayarların Yararları ve Bilgisayarlardan Yararlanmada Önemli Rol Oynayan Etmenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri”.**Kastamonu Eğitim Dergisi**.(Cilt 11).Ekim 2003,s:367-368

VANNATTA, R., Reinhart, P. (1999).” İntegration, Infusing, Modeling: Preparing Technology Using Educators”. **Society for Information Technology and Teacher Education International Conference.28 March, San Antonio**.

VURAL, B. (Ed.)(2005). **Öğretim Faaliyetlerinde Yöntem-Teknik ve Etkinlikler** (Altıncı Baskı). İstanbul: Hayat Yayıncılık.

VURAL, B. (Ed.)(2006). **Eğitim Öğretimde Teknoloji ve Materyal Kullanımı**. (Üçüncü Baskı). İstanbul: Hayat Yayıncılık.

YAVUZCAN,G., Erden,O (2004).Çağdaş Teknoloji Eğitimi Modeli ve Bu Modele Uygun Bilgisayar Destekli Öğretim Materyalleri Geliştirilmesi. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi**. Mart. Gazi Üniversitesi, Ankara.

YILDIRIM, A., Kete, R. (2002). Biyoloji Dersinde Verimlilik ve Teknoloji Kullanımı. **V. ULUSAL Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**. 16-18 Eylül. ODTÜ, Ankara.

http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/yeni_programlar_ve_icerik.htm
(2007, Haziran 1)

EKLER

EK – I
ANKET FORMU

Sayın Öğretim Elemanı,

Bu anket, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında yapılmakta olan “Türkiye’deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Müzik Tarihi Öğretim Elemanlarının Dersin İşlenişine İlişkin Görüşleri” konulu yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anket, müzik tarihi dersini vermiş ve vermekte olan öğretim elemanlarına uygulanacaktır. Ankette 10 kişisel soru, 32 çoktan seçmeli ve 2 açık uçlu soru yer almaktadır. Çoktan seçmeli sorularda, size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz.

Anket sonuçları ile elde edilecek veriler sadece bu araştırma için kullanılacaktır. Yanıtlayanlarla ilgili her türlü bilgi gizli tutulacak, hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir.

Araştırmanın amacına ulaşması açısından ankette yer alan soruların eksiksiz ve gerçek durumu yansıtarak cevaplandırılacağına inanılmaktadır.

Araştırmaya vereceğiniz destek ve katkılarınız için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Araştırmacı
Arş.Gör.Burçin UÇANER

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bölümü
Email: burcinucaner@gazi.edu.tr

ÖĞRETİM ELEMANLARINA AİT KİŞİSEL BİLGİLER

- 1) Görevli olduğunuz kurum hangisidir?
- 2) Cinsiyetiniz?
 Kadın Erkek
- 3) Mezuniyet durumunuz aşağıdakilerden hangisidir?
 Lisans Doktora Diğer
 Yüksek Lisans Sanatta Yeterlilik
- 4) Unvanınız aşağıdakilerden hangisidir?
 Prof. Yrd. Doç Arş. Gör.
 Prof. Dr. Yrd. Doç. Dr. Dr. Arş. Gör.
 Doç. Uzman Öğr. Gör.
 Doç. Dr. Okutman Diğer
- 5) Yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik çalışmanız müzik tarihi dersi ile mi ilgili?
 Evet Hayır
- 6) Müzik tarihi dersi ile ilgili bilimsel (kitap, makale, bildiri vb.) yayınınız var mı?
 Evet Hayır
- 7) Mesleğinizdeki hizmet süreniz nedir?
 1-5 yıl 11-15 20 yıldan fazla
 6-10 yıl 16-20
- 8) Yaşınız?
 20-25 30-35 45-50
 25-30 35-40 50 yaş ve üstü
- 9) Müzik tarihi dersini kaç yıl verdiniz ya da vermektесiniz?
 1 yıl 2 yıl 3 yıl 4 yıl 5 yıl ve daha fazla
- 10) Haftalık toplam ders yükünüz kaç saattir?
 5-10 saat 11-15 saat 16-20 saat 21-25 saat 26-30 saat

ANKET SORULARI	TAMAMEN	BÜYÜK ÖLÇÜDE	KISMEN	ÇOK AZ	HIÇ
	5	4	3	2	1
*Anket sorularını, müzik tarihi dersini verdiğiniz kurumdaki mevcut durumu göz önüne alarak cevaplandırmanız gerekmektedir.					
1.Öğretim elemanlarına sağlanan bilgisayar sayısı yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
2.Müzik tarihi dersinde kasetçalar,cd çalar ve vcd, dvd oynatıcı, tepegöz projeksiyon makinesi, film makinesi kullanma imkanım yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
3.Müzik tarihi dersi kaynak taramada ve ders sırasında kullanmak amacıyla Internet olanakları yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
4.Kurumumuz kütüphanesinde müzik tarihi dersi ile ilgili yazılı kaynaklar (kitap, dergi vb.) yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
5.Kurumumuz kütüphanesinde müzik tarihi dersi ile ilgili görsel, işitsel materyaller (kasetler,CD'ler ve eğitici filmler) yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
6.Kurumumuzda teknolojik materyalleri kullanabilmek için oluşturulmuş sınıflar yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Düz anlatım yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Soru-cevap yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
9.Bireylerin katılımıyla oluşan tartışma yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
10.Birden fazla grubun katılımıyla oluşan grup tartışması yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Gezi-gözlem (konser, opera, müze v.b.) yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Problem çözme yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Ödevlendirme (ev ödevi vb.) tekniğini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Bireysel çalışma (rapor hazırlatma, gazete çıkarma vb.) yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Drama (rol oynama) yöntemini kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Bilgisayar kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
17. İnternet kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
18. Kasetçalar, cd çalar, dvd ve vcd oynatıcı kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eğitici filmler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
20. Tepegöz projeksiyon makinesi kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
21. Levhalar, düz resimler, fotoğraflar kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
22. Grafik-afiş-harita kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
23. Çalgı maketleri ve modeller kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
24.Dersle ilgili bilgi ve resimlerin yer aldığı bülten tahtası kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
25. Yazı tahtası kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
26.Dersin hazırlık aşamasında bilimsel yayınlar, kitap, dergi, v.b. yazılı kaynakları kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
27.Haftalık ders saati ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
28.Türkçe kaynak kitaplar ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
29.Teknolojik materyal kullanma ve araştırma olanaklarınız ekonomik açıdan ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
30.Teknolojik materyal kullanma ve araştırma olanaklarınız zaman açısından ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
31. Öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili seminerler, hizmet içi eğitimler ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
32. Teknolojik materyallerin kullanımı ile ilgili seminerler, hizmet içi eğitimler ne ölçüde yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐

33) Sizin kullandığınız başka yöntem ve teknikler var ise lütfen yazınız.

34) Lütfen "Müzik Tarihi" dersi eğitimi süreci ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.